

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nemci in Podonavje

»La nouvelle revue de Hongrie«, ki izhaja v francoskem jeziku in je med najuspešnejšimi pojavi madjarske propagande literature, je v zadnjih številkah načela zelo sodoben problem, kam naj se Madjarska, ki sedi sama v osrčju Podonavja, osamljena s svojimi visokimi nacionalnimi hotenji, nasloni, da bo zadostila svojim dnevnim potrebam in tudi klicu svojega narodnega ponosa. Baron Kornfeld se je oglašil prvi in je Madjarsko postavil na križišče dveh velikih potočkov, enega ki ga imenuje »nemško pot«, drugega pa »podonavsko pot«. »Nemška pot« nalaga Madjarski dolžnost, da se v današnjem tepežu za nadoblast v Podonavju odločno nasloni na Nemčijo ter s tem prevzame vse politične, gospodarske in kulturne posledice tega sodelovanja, v cilju, da se ubrani slovanskega objema, ki jo v begu desetletij vedno bolj stiska. »Podonavska pot« pa bi pomenila priznanje dejanskega položaja, da je Madjarska le ena od večjega števila držav, ki so tudi v Podonavju in ki v odkritosrčnem sodelovanju lahko ustvarijo veliko gospodarsko enoto, ki bo tudi dovolj močna, da se za vselej otepe vmešavanja kateregakoli imperializma.

Debata, ki jo je začel baron Kornfeld, ki bržkone ni distokrvnen Madjar, v uradnem glasilu madjarske propagande v inozemstvu, je zanimiva v toliko, ker dokazuje, da si tudi Madjarska danes izprašuje vest o svoji prošli politiki, ter da je prišla do spoznanja, da se bo v letošnjem letu odločilo, kakšna bo usoda podonavskih narodov v bodočnosti. Predno madjarska vlada vrže kocke, je dobro, če se enkrat vse premisli: ali z Nemčijo, ali s podonavsko Malo zvezo. Tretje, italijanske možnosti menda sploh ne jemlje v poštev kot resno in trajno politiko. Obveznosti, ki jih bo sprejela ali za eno ali za drugo »pot«, pa bodo trajne in povratkov s »teh poti« prav gotovo ne bo več.

Se bolj značilna pa je, da je bil prvi, ki je v inozemstvu odgovoril na skrb polne madjarske negotovosti, nemški državni podkanceler baron von Papen. V nekoliko dolgozveznem a razodevajočem članku je precej odgnal zavos nemške zunanje politike ter se zavzel z neverjetno toploto za »nemško pot«, ki jo priporoča Madjarski. Iz nakopičenih razlogov, ki jih je navedel, štrli v zrak posebno dva, ki jih je treba pribiti, ker prihajata za Hitlerjem najprijemljivejše osebe v Nemčiji in torej razodevata skrite gone, ki odločujejo o nemški zunanji politiki, čeravno uradna usta morda danes drugače govorijo. Von Papen agitira za »nerazdružljivo prijateljstvo in sodelovanje med obema v svetovni vojni tako težko udarjenima narodoma«, ker je to sodelovanje edino uvaževanja vredno jamstvo, da se »bodo krivice popravile, čeravno se nasprotniki z verigami zvez in paktov trudijo, da bi sedanje stanje ovekovečili, in drugi, ker sta Nemčija in Madjarska danes »edini jez proti naraščajočemu vseslovanskemu pokretu«.

Revizionizem in borba proti Slovanom, to sta torej slej ko prej dve poglavitni gonilni sili nemške zunanje politike. To si je treba zapomniti posebno dandanes, ko se sklepajo vse križem politični pakti, o katerih vemo, da vsi niso iskreno misljeni. To si je treba zabeležiti danes, ko smo si domišljali, da je nova Nemčija s celo vrsto pogodb, ki jih je sklenila s Poljsko, opustila megalomansko protislovansko borbo izza časov cesarja Viljema in da hoče v Slovanih, ki so ji do zdaj bili manjvrdeni sovražniki, videti odsele enakovredne dobre sosedne. To si je treba zapomniti tudi zaradi ponudb, ki jih je Nemčija zadnje mesece trosila tudi po nekaterih slovanskih podonavskih državah, da se ne bo kdo udaljal sanjam, da je nemški narod le za pisco popustil v svojih naziranjih glede Slovanov, ki so za njega le »unbebaute Kulturboden«, ki željno pričakuje germanskih sejancev in germanskega semena. Kako bi si drznili sicer, če bi to ne bilo res, podkanceler nemške države zaganjati se v Madjarsko, ki ji je zdravi razum prvič v povojnih letih vdahnil misel, da bi bilo vendar le najboljšje zanj, če bi v miru in slogi skušala živeti v družbi podonavskih držav in jo pozivati, naj brusi svoje meče za »mirno revizijo mirovnih pogodb, ki so Madjarski odvzele velike dele njenega narodnega ozemlja« in da naj ima svoje pesti pripravljene, da jih »obrne proti panslovanski nevarnosti«.

Von Papenova ofenziva v osrčju Podonavja, da vzbudi pri Madjarih »zvesto solidarnost za veliko misijo, ki jo morata izvršiti v zgodovinski nemški in madjarski narodi«, je dokaz za to — za tiste, ki tega do sedaj še niso verjeli — da nemški narodni socializem ni stegal rok po Avstriji samo zato, ker je to nemška zemlja in ker na njej prebiva nemška kri, ampak tudi za to, ker je Avstrija tista velika odprtina, skozi katero vodijo široke ceste proti vzhodu, ki ga je hotela zavojevati že Viljemova Nemčija. Mirovne pogodbe so zazidale pot nemškemu imperializmu proti vzhodu. V to barijero se germanstvo sedaj zaganja. Rajše je odločilo obračun s Poljsko za nekaj let, samo da se s čim večjo težo lahko vleče na avstrijske ožine ter jih podere in se zažene naprej čez Madjarsko proti daljnem cilju. Von Papenovi sotrudniki, tihi in glasni, so bili in so še na delu v Bolgariji, zasledili smo jih v Rumuniji in v Turčiji. Avstrijska vrata še drže. Zato je treba preprečiti, to je smisel nemške politike, da se s pametno organizacijo podonavskih držav, ki imajo ves interes na tem, da se med seboj razumejo in onemogočijo prehod raznim imperializmom velesil, ne ustvari zamašni blok, ki bi se vanj zamaževala eksplanzivne kulturne sile germanstva. Dinamit je treba nastaviti torej na Madjarskem in von Papen se je požužil, ali ni prišel prepozno, ker Madjarska mora biti za nemške cilje vedno zevajoča rana v Podonavju.

Ne, da bi se te nove ofenzive bali, samo

Katoliška cerkev na braniku svojih pravic

Borba za mladino na Poljskem

Katoliški škofje na Poljskem so v pastirskem pismu obsodili »Mlado legijo«, da je cerkvi sovražna in pomaga komunizmu

Varšava, 6. marca 1934.

Dolgo smo pričakovali, da bo prišlo ravno v vprašanju mladinskih organizacij do odprtega spora med cerkveno in državno oblastjo tudi na Poljskem. Vsi rimskokatoliški in grkokatoliški škofje Poljske so izdali skupno pastirsko pismo, v katerem ostro obsodijo delovanje »Mlade legije«, ki vrši razdiralno delo med mladino, ker ji jemlje prave krščanske pojme o socialni družbi in ker da širi Cerkev in veri sovražno razpoloženje med mladim rodом Poljske.

Kdo je ta »Mlada legija«? Ta organizacija je bila ustanovljena pred štirimi leti in naj bi služila za brezstrankarski blok, to je za politično stranko, na katero se oslanja sedanji režim na Poljskem. Mlada legija ni bila ustanovljena iz neke opozicije »Poljski Mladini«, ki je organizacija katoliške mladine, ampak proti »Velikopoljskemu taboru«, ki je mladinska organizacija politične opozicije proti režimu, v prvi vrsti pomladnik narodnih demokratov. Toda razvoj je bil tako nesrečen, pritisk nekaterih radikalnih elementov v »Mlado legijo« tako kvernen, da je ta organizacija na vsak način morala priti navzkriž tudi s cerkveno oblastjo. V svojih gospodarskih in socialnih zahtevah grede »Mlada legija« narašča tako daleč, da prihajajo že čisto v komunistične vode, v svojem sovražstvu proti »klerikalizmu« pa tako daleč, da so postali ponekod najboljši agitatorji protislovanjskih pokretov. Mesto da bi se bila »Mlada legija« razširila na škodo opozicijske organizacije »Velikopoljskega tabora«, se je zagnala v nepolitično in nadstrankarsko katoliško mladinsko organizacijo in tako izzvala spor, ki bo imel usodne posledice.

Vladna »Gazeta Polska« skuša sicer zagovarjati »Mlade legijonarje« proti očitkom škofjskega pastirskega pisma, češ, da niso komunisti, ker vzgajajo le iskreno ljubezen do države (ne samo golo rodoljubje, ampak tudi državljubje, kar ni eno in isto, op. dopisnika) in da ne

rušijo vere. Toda pastirsko pismo škofov je za vlado neprijetno, ker se je do sedaj skrbno izogibala vsakega verskega konflikta, a je očividno pod vplivom sedanjega predsednika vlade Jendrzejewicza, ki mu očitajo, da pripada frimasonski loži, in ki se osebno najbolj izpostavlja za sedaj od Cerkev obsojeno »Mlado legijo«, sama sprožila notranji konflikt, ki ga na Poljskem zares ni bilo treba.

Vsebina pastirskega pisma

K v zgornjemu dopisu iz Varšave omenjenemu pastirskemu listu poljskih škofov dodamo še sledeče informacije:

Dne 20. in 21. februarja se je vršila v knezoškofijski palači v Varšavi škofovska konferenca pod predsedstvom primasa Poljske, kardinala Hlonda. Na konferenci so obravnavali vprašanje skupnega pastirskega pisma, ki naj bi ga podpisali vsi kardinali, nadškofje in škofje latinskega in uniatskega obreda.

V tem pastirskem pismu obravnavajo škofje najprej razne revolucionarne pokrete v povojni dobi, ki ogrožajo tudi verska področja. Škofje pravijo: »da je vedno mogoče spremeniti to, kar je napravljen človek, medtem ko ni mogoče božje resnice spreminjati.« Mi se nikakor ne moremo strinjati z raznimi prskami, da bi se razodeta večna resnica nadomestila z nečim drugim. Mi nikakor ne moremo dovoliti, da bi se uvedla neka nova etika, ki naj bi nadomestila naravne in razodete zakone. Mi ne moremo in ne smemo dovoliti, da bi se omejevala naša pravica na polju vzgoje in poka. Iz boja med laicizmom in katoličanstvom mora Kristus iziti kot zmagovalac. Škofje ugotavljajo, da je versko življenje v zadnjem letu napredovalo, samo to obžalujejo,

da hočejo na Poljskem nekatere skupine oživotvoriti duh francoske revolucije, ki so ga povsod drugod pokopali. Tako so gotovi frimasonski in komunistični krogi na Poljskem

Kardinal Hlond, primas Poljske

od Cerkev in veri sovražne francoske revolucije prevzeli bojna načela, s katerimi hočejo udariti po krščanski veri.

Resnica pa je ravno nasprotna, da namreč v Evropi ne propada katolicizem, marveč vse ono, s čemer bi frimasonstvo rado nadomestilo krščansko vero, to so razne teorije o marksizmu, liberalizmu in kapitalizmu, ki pred našimi očmi bankrotirajo. Lažniva kultura, ki je nastala iz nasprotstva proti krščanstvu, zahaja, nad njo pa zmagovalno triumfira zopet katolicizem. Med te frimasonske in komunistične pojave spada tudi mladinska organizacija »Mlada legija«, ki jo na žalost nekateri krogi na Poljskem podpirajo, ki jo pa mora cerkvena oblast kot nevarno in Cerkev sovražno obsoditi.

Akcija za ureditev Podonavja

Francija in Italija edini?

Pariz, 8. marca. Iz Rima prihajajo zelo ugodne vesti o zelo naglem zblizanju med Francijo in Italijo. De Chamberun se je vrnil v Rim prej, nego je bilo to predvideno in je prinesel s seboj jasne predloge francoske vlade za razdelitev vplivnega območja v Podonavju. Kar pa je najvažnejše, je to, da je de Chamberun prinesel s seboj podoben načrt glede francoskega in italijanskega gospodarskega sodelovanja v severni Afriki.

V francoskih političnih krogih mislijo, da bo zunanji minister Louis Barthou na današnji seji vlade odkrite nastopil za prijateljsko politiko z Italijo. Toda v teh krogih izražajo tudi nado, da bo Barthou pri tem strogo vpošteval tudi interese francoskih zaveznikov in Male zveze posebno kar se tiče ureditve podonavskega vprašanja. V zvezi s tem pravi »Jour«: Najboljši dokaz, da Francija vpošteva interese Male zveze, je obisk dr. Spalajkoviča pri Barthouju; ta obisk je bil v tesni zvezi z nedavnimi razgovori med Parizom in Malo zvezo.

Vsi edini! - Ali res?

Dunaj, 8. marca. AA. Krščansko-socialni »Weltblatt« piše, da je definitivno določeno, da pojde kancelar Dollfuss v Rim v torek 13. t. m. List trdi, da se je italijanski diplomaciji posrečilo, da je skupno s francosko razbila strah in sum nekaterih držav, ki lahko na podlagi dvostranskih pogodb vsak trenutek pristopijo k tej srednjeevropski kolaboraciji.

Ce naj se popolnoma izvedejo priporočila iz Strese, bi bilo treba gledati, da se pridobi k sodelovanju tudi Nemčija. V zvezi s tem »Weltblatt« trdi, da pripisujejo v dunajskih političnih krogih velik pomen dejstvu, da se bo nemški podkancelar v. Papen mudil v Rimu v isti dobi, ko se bosta mudila v italijanski prestolnici tudi Dollfuss in Gombos.

List nato pravi, da sklepajo v dunajskih političnih krogih, da misli Nemčija sprito tega, ker se je položaj Dollfussove vlade okreplil, svoje stališče do Avstrije temeljito revidirati, tem bolj, ker

Avtoritarni režim na Poljskem

Varšava, 8. marca. AA. Vlada je predložila sejm zakonski načrt o širokih pooblastitvah za vlado, ki jih sme vlada izkoristiti v dobah, ko parlament ne zaseda. S tem zakonom bo mogla vlada v nujnih primerih izdati primerne zakone. Podoben zakon je sejem prejel že glede gospodarskih vprašanj.

Varšava, 8. marca. AA. V palači Belvedere se je snovi vršila konferenca vseh bivših predsednikov vlad od leta 1926. dalje. Konferenci je prisostvoval tudi maršal Pilsudski.

žal nam je, da dvajset let strašne zgodovine ni prav nič koristilo in po izpovedih von Papena, Nemčijo navdajajo isti cilji, o katerih smo mislili, da so izginili v dimu štirih vojnih let. Na ta način, gospod von Papen, srednja Evropa ne bo mogla prav zaradi vas postati ognjišče miru v Evropi, akoravno to želite na koncu svojega članka.

je zdaj tudi v Avstriji poražena socialna demokracija.

Na koncu list pravi, da ni izključena niti možnost, da bi se tudi Nemčija pridružila srednjeevropski politiki Italije.

Praga, 8. marca. »Lidove Noviny« poročajo, da je de Chamberun odpotoval v Pariz z načrtom Mussolinija, ki vsebuje vse smernice in pogoje, pod

Italija želi sporazum z Malo zvezo

Rim, 8. marca. k. V odgovornih italijanskih političnih krogih se takole razlaga nova italijanska zunanja politika: Italijanska zunanja politika gleda predvsem sedaj za vpostavitve pravilnega ravnotežja v Podonavju. Pri tem se opira italijanska politika na te-le točke:

1. Za Italijo restavracija Habsburžanov ne pride v poštev. V Italiji se namreč Habsburžani že nekaj desetletij tako nepriljubljeni, da niti avgusta lani ni moglo priti do zaroke med princem Otonom in italijansko princezino.

2. Italija zagovarja naeflo revizije mirovnih pogodb. Vendar pa Italija ne mara v tem oziru delati nič prehitro, ampak hoče postopno omiliti stanje, ki je nastalo z mirovnimi pogodbami. Ta pomirjevalna akcija pa naj bi se izvršila v sporazumu z vsemi prizadetimi državami.

Jugoslavija in Italija

Belgrad, 8. marca. V zvezi z novim dopolnilnim trgovskim dogovorom, sklenjenim v začetku tek. leta s kraljevino Italijo, so smatrali naši zainteresirani izvozniki lesa, živine, živilskih in drugih proizvodov, ki se plasirajo na italijanskem tržišču, za potrebno, da se v naši državi ustanovi gospodarski odbor, ki naj bi pospeševal razvoj kar najintenzivnejših gospodarskih odnosov med Italijo in našo kraljevino in pomagal odpravljati morebitne težave v medsebojni izmenjavi blaga. Ustanovni odbor je sklical prvo sejo, ki so ji prisostvovali razen

Velik preobrat belgijske politike

Belgija se približuje Nemčiji

Pariz, 8. marca. c. Francoski vladni krogi so silno vznemirjeni zaradi nenadnega preobrata v belgijski zunanji politiki. Predsednik belgijske vlade de Broekquille je namreč imel v belgijskem parlamentu senzacionalen govor o belgijski zunanji politiki. V tem govoru je rekel, da versailška mirovna pogodba dejansko več ne obstoja. Belgijška zunanja politika se mora tega dobro zavedati in zato ne sme biti proti temu, če se Nemčija oborožuje. S tem, da je uničena versailška mirovna pogodba, za Nemčijo ne obstoja več nobena pravna obveza, ki bi ji preprečevala oboroževanje. V pariskih vladnih krogih so prepričani, da pomenijo te besede uvod v posebne razgovore med Bel-

gijo in Nemčijo za sklenitev prijateljske in nenapadalne pogodbe, kakor jo je z Nemčijo sklenila nedavno Poljska. Poudarja pa se vsekakor, da je belgijska politika pri tem čisto realna. Prepričana je namreč, da Nemčijo ne more nič več ovirati, da bi v mednarodni politiki delala to, kar hoče.

Zato bo francoski zunanji minister prihodnji teden odpotoval v Bruxelles, da vsaj nekoliko sodeluje in zavira prenapeto zblizanje med Belgijo in Nemčijo. Vse francoske časopise spravlja ta nenadni preokret belgijske zunanje politike v zvezi z nastopom novega vladarja, ki goji napram Franciji čisto druga čustva, nego jih je imel pokojni kralj Albert.

Notranjepolitična vznemirjenost v Franciji

Bojne organizacije oborožene

Poskusi potlačanja škandala Stavjskega

Parlamentarni odbor, ki preiskuje afero Stavjski, in parlamentarni odbor, ki naj ugotovi krivice tragične noči 6. februarja v Parizu, sta sedaj sredi političnega življenja v Franciji, ki se skoro izključno vrti okoli tega škandala. Zelo značilno pa je, da je občinstvo zopet začelo dolžiti vlado, zakaj ne vodi bolj energično preiskave, in izraža zopet sum, da merodajni faktorji skušajo zadevo zavlačevati in počasi potlačiti. Ta sum pa je popolnoma neopravičen, kolikor se tiče vlade, katere justični minister Cheron, znan kot največji poštenjak, slejkoprej odločno in brezobzirno dela na to, da se zadeva popolnoma razčisti in vsi krivci brez ozira na položaj razgalijo in kaznujejo. Pač pa ni izključeno, da obe preiskovalni komisiji, ki jih je izvolil parlament, ne delata z enako vneto, ker imajo v njih velik vpliv člani, ki so iz levičarskega bloka in poskušajo vse, da se ne bi njihovi prijatelji preveč razgalili. Na vsak način se more reči, da se je položaj v zadnjih dneh zopet poslabšal. Vzrok je v tem, da je javnost nezadovoljna, ker tudi zaslišanje vdove Stavjskega in presikava o umoru sodnika Princea nista prinesla še nobenega posebnega rezultata.

Poročilo vojnega ministra

Novica, ki je povzročila veliko vznemirjenje, pa je ta, da so na seji ministrskega sveta 8. t. m. prišli na dan naravnost senzacionalne vesti o številni moči in oboroženosti civilnih organizacij v Franciji. Vojni minister, maršal Petain, ki je zadevo zadnje čase točno preiskoval, je izjavil, da ima »Action Française« okroglo 6000 revoirjev, s katerimi so oboroženi voditelji mladinskih odredov, vrh tega pa ima organiziranih 20.000 oboroženih mladih moških, ki čuvajo nad varnostjo svojih »fuhrijev« in strazijo predvsem tiskarno stranke. »Patriotična mladina« razpolaga z 90.000 oboroženimi mladenci. Fašistična organizacija »Francoska solidarnost«, ki jo je ustanovil Coty in koje člani nosijo modre arjace, šteje 180.000 članov. »Ognjeni križi«, ki se rekrutirajo iz samih bivših bojevnikov, imajo 160.000 članov in razpolagajo tudi z močnimi finančnimi sredstvi.

Znano pa je, da tudi framsoni, predvsem pa socialisti, oborožujejo svoje člane. Desničarji jih dolže, da dobivajo orožje iz inozemstva in da nameravajo s krvjo utrditi oziroma ohraniti svojo oblast. Nasprotno pa »Populaire« socialističnega voditelja Leona Bluma dolži desničarje, da hočejo oni z državnim udarom strmoglaviti republiko in ustoličiti pretendentu na francoski prestol Guiskega vojvodo, ki biva v Belgiji. To skušajo dokazati s tem, da je brat predsednika »Ognjenih križev«, de la Rocquea, ordonančni oficir pretendentovega sina, vojvode pariškega. Seveda je to lahko le slučaj. Vlada namerava začeti z plenitvijo orožja pri vseh organizacijah in nekateri trdijo, da se med orožjem nahajajo tudi mitraljeze. Da so tudi komunisti oboroženi, je javna tajnost.

Vtisi iz Pariza

Paris, v začetku marca 1934.

Ulice se zopet kopljejo v svetlobi; napisni karni žare, razsvetljeni vhodi zopet vabijo v dvorane gledališč in kina. Dih svetlobe, kakor erkaš sveži zrak po nevihti. Nevihta je bila zajela te ulice. Tu in tam je ob pločniku še zlomljena veja, kos železa, stvari brez imena. In rezke črte na zidu. Podpis ljudske vstaje — tako globoko v spominu — je že skoro neviden in izrazu pariškega lica.

Nad Parizom je zopet solnce in življenje mesta se giblje v običajnem ritmu. Vendar ne povsem! O tem bi nam lahko povedal zgodbo šofer takšija, Mihael Ivanov iz Velike Rusije.

Stal je z vozilom pred lyonskim kolodvorom; proti večeru je bilo, ko mu je neki možki naročil, da ga popelje proti boulevardu Carnot, kjer mu je v zapuščenem delu dal nalogo ustaviti...

V istem trenutku sta se ustavila ob strani tuda druga takšija, ki sta mu sledila. Več kot dvajset stavljujočih se je vrglo na Ivanova. Ko se je omočen dvigal, napadalcev — in tudi avtomobila — nikjer ni več bilo.

Takšiji torej se trdovratno stavkajo radi povišanih davkov, le tu in tam vzbudi pozornost, da, pravo pozornost, svetlejša barvan avto s števcem.

★

Več dnevnikov pripoveduje vtise tragičnih dni Parisa. Zanimiv je bil na primer dogodek požara in nasikla na ministrstvo mornarice.

Ni bilo preveč nevarno, piše višji uradnik tega ministrstva, ki je bil priča dogodku. Grupa moških, ki ni prav nič sličila manifestantom iz vrst bivših bojevnikov — vrste, v katerih je vladala vzgladna disciplina — je vrgla bakljice skozi okno pritličja. Padle so v prostor, ki je bil natrpan papirjev; vnel se je ogenj, ki pa je bil kmalu zaduščen. Resnejši je bil požikuz vdrti skozi velika vrata, ki se nahajajo ob rue Royale, toda dogodek, o katerem ni ničesar znanega, priča, da nemirnici vendar niso bili nevarna tolpa.

Ob hrupu udarcev, ki so leteli na velika vrata, sta pritekla admiral Darlan in pa kapetan korvete Fenard, njegov adjutant.

Komandant je bil v uniformi. Zelo miren da povele, da se odprta široko obe krili vhoda, ki se je že udajal pritisku. V trenutku, ko je odprt, stopi sam pred manifestante in jim reče:

Nevarnost državljanske vojne

Vojaška pripravljenost v Španiji

Madrid, 8. marca. TG. Snoči ob četrti na 9 je vlada proglasila po vsej Španiji splošno vojaško pripravljenost, ker je socialistična organizacija izdala proglas za splošno stavko. Vojaštvo bo v teku noči zasedlo vsa javna poslopja, železnice in druge važne točke, kjer bi mogel biti mir ogrožen. Splošna stavka se razširja z bliskovito naglico in je brez dvoma organizirana po že davno pripravljenih revolucionarnih načrtih.

O tej zadevi je imel večer novi rekonstruirani kabinet Lerrouxa sejo in so vsi ministri odločno nastopili za to, da se generalna stavka in nemiri, ki so v treh letih prinesli državi škodo 251 milijonov peset, odločno potlačijo. Minister notranjih zadev je izjavil, da bo proti socialistom nastopil s strogostjo tistih zakonov, ki so jih bili svojčas socialisti, ko so bili na vladi, sklenili proti anarho-sindikalistom. Po nekaterih krajih so že izbruhnili manjši nemiri in so pokale bombe. Se-

Socialisti začeli olenzivo

Radikalno-socialistična stranka, ki jo zaradi škandala Stavjskega najbolj napadajo, ker so do zdaj na listi prijateljev veleslepjarja našli samo njene člane, je izključila iz svoje srede poslance Garata in Bonnaurea, ki sta prejela od Stavjskega zelo velike vsote, ki sta jih baje nakazala volilnemu fondu radikalno-socialistične stranke. Stranka bo imela kongres 12. maja v Clermont-Ferrandu in bo sklenila, da morajo njeni člani, ki so v ministrstvu nacionalne unije, izstopiti. Politične posledice bodo zelo velike, ker tudi socialisti, ki so se sedaj očitno postavili na stran framsonskega bloka, po celi državi vodijo hudo agitacijo in borbo proti desničarjem.

Koliko je dobil gospod Boyer

V preiskavi Stavjskega je kot nov moment zanimovati, da se nahaja v knjigah Stavjskega ime znanega bivšega poslance Edmunda Boyerja, ki se bavi z velikimi podjetji in ki je prejel od Stavjskega nakazilo za 2.800.000 frankov. On se je pred sodniki sicer opravičeval, vendar pa njegovih opravičb niso sprejeli in je obtožen radi podkupa in izsiljevanja, čeprav so ga začasno pustili na svobodi.

Imena onih oseb, ki so zaznamovane na čekovnih talonih Stavjskega, oblasti še zdaj niso objavile. Javno mnenje, ki je postalo zopet zelo nezaupno, pravi, da se sploh ne bo veliko izvedelo, ker so taloni, na katerih so imena najbolj odličnih in visokih oseb, iztrgani, na drugih talonih pa so mnoga imena radirana, popravljena in izpuščena, več imen pa je takih, da so bila znana le bankam, ki so denar izplačevale in predstavljajo očitno anonim. Tako pomeni na primer »Anatole« bivšega senatorja de Monziea itd.

Kar se tiče umora sodnika Princea v Dionu, se zadnje čase govori, da se je na dan zločina v svojem avtomobilu nahajala v Dionu žena tajnika Stavjskega, znanega pustolovca in sleparja Romagnona. Doudet trdi v »Action Française«, da je tudi dva druga umora iz zadnjega časa, izvršena na enak način, kakor umor Princea, pripisovati mafiji Stavjskega.

Obdolžitve Chiappeja

Včeraj je bil pred preiskovalno komisijo o vzrokih tragične noči 6. novembra v Parizu zaslišan bivši policijski prefekt Chiappe, ki je zelo obširno izpovedal. Chiappe je naravnost dolžil bivšega ministra za notranje zadeve Frota, da je on še pred temi dogodki organiziral neko gardo, ki naj bi bila v zaščito radikalno-socialistični vladi G. Daladiera in da je torej on prav za prav kriv teh dogodkov, ne pa bojevniki, ki so se samo branili. Kajti v zadnjem času se je vnela živahna polemika, ali so narodov nastop proti Daladierovi vladi 7. februarja, ki je zahteval toliko krvi, povzročili bojevniki ali framsonski blok.

Pismo našega dopisnika

»Nu, kaj hočete?... Mornarica vendar nima nič skupnega s temi dogodki.«

To je tako očitno res, da se mala množica ustavi in takoj nato zakliče:

»Živela mornarica!«

»Dobro!« deje komandant, »če to priznavate, zapustite ta prostor. Ali bolje, naj ostaneta dva izmed vas v jamstvo, da ne bo več nemirov!«

»Pripravljene smo ostati vsi,« odvrne eden manifestantov.

In vse se pomiri. Dokaz, koliko pomeni prisotnost duha. Ali ne menite, da je tako?

★

Francozi so predvsem željni pravice. To je njih glavna strast. Ne razumejo, da more biti omahljiva — pravica namreč — in udarjajo po omahljivosti. Ta narod, narod-kralji, kakor pravi katoliški pesnik Charles Péguy, po širokogrudnosti svojih čustev in finesi spoznanja, je imel žejo po pravici.

V Doumergue-ovi deklaraciji je našel izraz svojih misli in svojih želja. V njej je na kratko orisana dolžnost, ki jo bo treba vrstiti.

Premirje med strankami, proračun v solidnem ravnanju, in pa edinost vseh za rešitev zunanje-političnih problemov!

Brez vsakega hrupa je podčrtal predsednik Gaston Doumergue, da bo izvršil delo pravice, ki ga zahtevajo vsi pošteni ljudje, delo moralne ozdravitve.

Le razpust poslanske zbornice in pa nove volitve bodo lahko rešile princip parlamentarizma, če tragični dogodki, ki so se odigrali, ne bodo dovolj resen opomin strankarskim strastem.

Republikanska in narodna unija bo morala rešiti moralno krizo, ki je režim preživljal in — ta naloga je ravno tako resna — izvesti gospodarsko in finančno restavracijo Francije.

Naloga gotovo ni lahka v okviru splošnih pri-lik, pod katerimi Francozi sedaj trpe tako kot vsi drugi narodi.

Dan 6. februarja ni bil sleg skok, temveč izhodišče velikega gibanja, in v tem toku se bo v etapah izvršil pravcar francoski preporod.

Pred to perspektivo bo vsak Francoz optimist.

R. M.

Seja Narodne skupščine

Ostra kritika proračuna prometnega ministra Radičevića

Belgrad, 8. marca. m. Na snočni seji narodne skupščine je po ekspoziciji prometnega ministra govorilo še nekaj poslancev, nakar se je seja prekinila.

Danes se je skupščinska seja pričela zopet ob 8. Čeprav je bilo znano, da bo bivši prometni minister Andra Stanič govoril šele na popoldanski seji, so bila kljub temu zasedena ves dan vsa mesta v skupščini. Za popoldansko sejo vstopnice sploh ni bilo mogoče dobiti.

Po govorih poslancev Spasiča, Mladena Lišavca, Ivandekića in dr. Milana Metikoša, ki bo glasoval proti proračunu, se je oglašil poslanec Velicković, ki je zelo ostro napadel prometnega ministra Radičevića, češ da se sedaj brez vsakega vzroka izplačuje inozemcem 12.500.000 Din za obresti.

Milenko Urošević govori istotako o obtožbi dr. Andre Staniča, ki je v vsej javnosti izzvala ogromno zanimanje. To obtožbo je podal človek, ki uživa v državi velik ugled in je na glasu kot poštenjak. Govornik pravi, da gre sedaj za to, če bo prometni minister mogel zavrniti obdolžitve glede sklenitve pogodb za gradnjo železniške mre-

že, ki bi se pričela graditi šele po treh letih po podpisu pogodbe. Govornik pravi, da se ne morejo zagovarjati prevelike razlike v cenah za zgraditev železniškega omrežja.

Dragotin Perko istotako hudo napada prometno politiko ministra Radičevića.

Dr. Stjepan Bačić istotako kritizira ekspozicijo prometnega ministrstva in njegovo personalno politiko.

Popoldne ob 4 se je seja nadaljevala. Prvi je govoril Dimitrije Buijić, ki v svojem daljšem govoru ostro napada prometnega ministra Radičevića in trdi, da so pogodbe, ki jih je sklenilo prometno ministrstvo, za državo škodljive. Končno naglašja, da je prepričan, da bo prometni minister sam zahteval anketo.

Jakša Tomić odgovarja na ekspozicijo prometnega ministra in naglašja, da je bila s pogodbami, ki jih je prometni minister sklenil z različnimi družbami, prizadejana državi velika škoda. Predlaga, da se takoj izvoli parlamentarna anketa komisija, prometni minister pa naj poda ostavko.

Za njim je dobil besedo bivši prometni minister dr. Andra Stanič.

Priprave za stanovsko ustavo v Austriji

Enotna strokovna organizacija za vso državo

Uradna »Wiener Zeitung« objavlja sedaj naredbo vlade o snovanju enotne strokovne organizacije za celo državo. — To zastopstvo interesov delavcev in nameščenecv se bo uradno imenovalo »Gewerkschaftsbund der österreichischen Arbeiter und Angestellten«. Njegova naloga bo, da zastopa interese delavcev in nameščenecv v gospodarskem, socialnem in delavskopravnem oziru. Svojo nalogo mora vršiti v krščanskem, domoljubnem in socialnem duhu brez vsakega političnega strankarstva. Strokovna organizacija je javnopravna značaj. Javni nameščenici in delavci ter nameščenici zvezne železnice ne pripadajo tej strokovni organizaciji. Pristop v organizacijo je svoboden. Sprejem v organizacijo se lahko odreče, ako je delavec bil obsojen radi protidržavnega delikta ali ako obstoja upravičen sum, da bi dotični delavstvo poskušal zavesti v razredno bojno agitacijo.

Strokovna zveza bo razdeljena v pet skupin:

1. industrija in rudarstvo;
2. trgovina in promet;

Zanimiva lovska pravda

Kamnik, 8. marca.

V Kamniku vlada zlasti v lovskih krogih veliko zanimanje za razpravo, ki bo brez dvoma vzbudila tudi drugod precejšnjo pozornost. Zadeva je sledeča:

Lovski čuvaj v bistriškem lovišču Kemperle Alojzij je lani 16. avgusta zasilil pod Brano strel iz lovske puške, kmalu nato pa je z daljnogledom opazil nekakega moškega, ki je šel v smeri proti Logarski dolini. Orožniška patrulja je pozneje ugotovila, da je bil to lovski čuvaj sosednjega savinjskega revirja. Orožniki so zaplenili lovskega čuvaja puško in ga ogradili sidišču, češ, da je v tujem revirju streljal na divje koze.

Na razpravi, ki se je vršila o tej zadevi pred okrajnim sodiščem v Kamniku, je divjega lova obtoženi lovski čuvaj dokazoval, da ni streljal v bistriškem, ampak v savinjskem revirju in da je s strelom iz puške samo zavrčal gamze, da ne bi šli v tuj revir. Razprava je pokazala, da je prav za prav meja med obema revirjema sporna. Meja lovskih revirjev je obenem tudi meja med bivšo Štajersko in Kranjsko, ki gre po trditvi zastopnika SPD v Celju in lovskih zakupnikov savinjskega revirja od vrha Ojstrice po grebenu Planjave na Kamniško sedlo, odtod pa na vrh Brane in naprej v ravni črti čez Tursko goro na vrh Kranjske Rinkke in na Savinjsko sedlo. Ozemlje, kjer je streljal obdolženec, se imenuje Kotlički, ki leže med Brano in Kranjsko Rinko. Zakupniki savinjskega lovskega revirja so vedno smatrali, da spadajo Kotlički na štajersko, zastopniki bistriškega lovišča pa trdijo, da spadajo na kranjsko stran. Župan v Stahovici g. Karel Prelesnik pa v svoji izjavi meni, da spadajo Kotlički deloma na štajersko in deloma na kranjsko stran. Po njegovem mnenju gre bivša deželna štajersko-kranjska meja od Brane na Kranjsko Rinko po grebenu, ki se pa ne vleče v ravni črti, ampak gre na nekaterih mestih proti severu, drugod pa proti jugu. Kotličke pa ne deli noben izrazit greben, ker je tu teren sestavljen iz samih kotlin, da bi na njih še celo zemljemerec težko našel točno mejo. Po vseh teh izjavah bi res sklepali, da je vprašanje, kam spadajo Kotlički, sporno.

Ker je bil lovski čuvaj savinjskega revirja obtožen, da je streljal na divje koze v namenu, da si prilasti tujo divjačino, je bilo prav zanimivo dokazovanje, s katerim je zavrgel obdolžitev. Oba zakupnika savinjskega lovišča sta opisala svojega

Utrinki

»PREVEČ JE LJUBIJA PLES.«

Francoski »Le Journal« poroča med dnevnimi novicami v dech vrsticah, da je umrla na plesišču gđ. X., »ker je preveč ljubila ples«. — To je že stara bolezen, saj je že Viktor Hugo posvetil pesmico eklici, ki je preveč rada imela bale in jo je to umorilo«. Tako je torej ples, ki je umetnost za ene, za druge življenjska katastrofa. Zalostna usoda le balerine, ki je »skakala vso noč« (sallavit et plancuit), prišla vna spetana zjutraj domov, legla spat in po 10 minutah umrla, nam kajpada še ne da pravice obsoditi plesa, ki je baje »umetnost« in »sport« in »bon ton«, toda toliko nam ta tragedija mlade deklice le pove, da takih vrstih striden konec one in one, ki uganjajo to umetnost do zore. Z moralnega stališča pa je itak jasno, kako malo se strinjata čednost in plesna umetnost, posebno če jo škropi vso noč še slabo vino ali pijače, ki »deklicam zmešajo glave«, fantom pa »vzamejo oblast nad svojim seboje. Če se telo tuja nekoč čas otepa posledice pijanosti v nočnih balih, dužo rani še prei fox trot. Za krščanska dekleta ni me-

bate«. Za jutri so namreč vsi socialistični stavci proglasili splošno stavko, samo katoliški stavci v tiskarni »El Debate«, ki niso organizirani v socialističnem sindikatu, ne marajo stavkati, Lerroux pa je izjavil, da bi deštvo, če jutri izide samo »El Debate«, preveč izzivalno vplivalo na stavka-joče delavce in da zato tudi on ne bo jutri smel izsti

lovskega čuvaja kot vestnega in poštenega moža, kateremu sta ponovno naročila, naj dobro pazi na gamze, da ne bodo uhajali v sosednji revir. Tako je čuvaj tudi omenjenega dne opazil čredo 16 gamzov, ki se je pomikala proti meji revirja v smeri proti Grinotovu. Bil je od njih oddaljen 100 korakov. Da bi jih zavrnil nazaj v svoj revir, je ustrelil s puško v zrak, vendar pa so gamzi kljub temu pobegnili v kamniško lovišče. Če bi jih hotel streljati, bi iz take daljave prav gotovo zadel vsaj enega. V lovske praksi je »plošno znano kot najuspešnejše sredstvo za zavrčanje živali v revir streljanje v zrak ali v obrobno skrajnje, ki povzroči ropot in zapodi žival nazaj.

Obtoženi lovski čuvaj je bil v Kamniku oproščen vsake krivde, ker pa je vršilec dolžnosti državnega tožilca prijavil priživ, se bo zadeva še enkrat obravnavala dne 16. marca v Ljubljani.

★

Civilna poroka švedskega princa

London, 8. marca. AA. Danes ob 12.15 se je vršila civilna poroka švedskega princa Sigvarda z gđ. Patzkovo. Za poroko je vladalo velikansko zanimanje med občinivom. Ze dolgo pred napovedanim časom se je začela zbirati pred poslopjem matriske uprave, kjer se je imela vršiti civilna poroka, velikanska množica ljudi. Da ohranijo red, so morali poslati policiji konjenike na pomoč. Ko se je mladi par prikazal, so ga navzoči gledalci pozdravljali z burnimi aklamacijami.

Nov stratosferski balon

Moskva, 8. marca. TG. Sovjetska vlada je pripravila nov avtomatičen balon, ki ga hoče še v tem mesecu poslati v vseмирje. Profesor Molčanov, šef letalskega inštituta v Leningradu, je izjavil, da je balon dal pri prvih preizkusih zelo dobre uspehe in da se je dvignil 20.000 metrov v zrak, od koder so dobili avtomatične radio-znake, ki prihajo o višini, ki jo je balon dosegel.

Osebnosti

Belgrad, 8. marca. m. Napredovali so sledeči učitelji in učiteljice: Irma Dolenc, Vel. Beckerek, Marija Fink, Tavankut, Stanko Legat, Ljubljana, Hermina Lurdan, Hrastnik, Ema Pibrovec, Jesenice, Angela Bavdek, Lekovec, Hermina Ravnihar, Ruma, France Korbar, Sv. Peter na Medvedovem selu.

sta po balih, to je nauk te »dnevne novice«, ki v dveh vrsticah obravnava tragedijo enega življenja.

GENERAL ZA »RED V DUHOVIH IN SRCIH«

Francija ali bolje: neki del Francije še vedno koraka na čelu bogotajstev: v Franciji so zatrli verske govore po radiu. Dovolj drugega ali enega in peregata se zdaj dogaja v Franciji, a to dejstvo je vendar tudi skozi ves ta hrup in trušč našlo mogočen odmev. V Vagranski dvorani v Parizu so se zbrali tisoči, da protestirajo proti temu nasilju nad versko vestjo. Predsedoval je general Castelnau, predsednik K.A. Med govorniki so bile visoke osebnosti iz senata, cerkve, rojske in umetnosti. »Zahtevamo,« je dejal v svojem govoru general Castelnau, »da se čim prej vzpostavi red, pa ne samo na cestah, marveč tudi v duhovih in srcih. Samo stari, ki so osebo doživeli preteklosti, morejo prav presoditi vso grozo in strahoto meštanske vojne. Da bomo varni pred ponovitvijo te strahote, zahtevamo z vsem poudarkom, da naj slednji spozna njen najgloblji vzrok ne samo ljudstvo, marveč predvsem tudi narodni voditelji. Naj imajo slednji pogum, da la vzrok jaeno in ne samo šepetaje v zasebnih pogovorih brez pridzika razodenejo. Naj imajo slednji pogum, da ta vzrok učinkovito pobijejo ter odstranijo nesrečne ustanove, ki izključujejo iz narodnega življenja božjega Ustanovnika vsakega reda in vsake skladnosti!« — Posebno znatno je bilo, da so se zboru z vso nemo priključili tudi verni protestanti in poslani na oder kot svojega govornika pastorja Durelemana.

Tragična smrt 81letnega prevzičkarja

Uboj v Globokem pred sodniki

Obtoženka obsojena - njen mož oproščen

Celje, 8. marca.

Danes je bila pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča obravnava proti Antoniji Tacar, posestnici v Globokem in njenemu možu Tacarju Francu, posestniku istotam, katere je državno tožilstvo v Celju obtožilo, da sta po zremem prevdanku in na okrutnem načinu usmrtila Drogenika Matevža s tem, da sta ga zvečer 20. januarja 1934 vrgla s peči in tepla ter v noči na 22. januarja 1934 zadavila. S tem, pravi obtožnica, sta oba zakrivila zločinstvo zoper življenje in telo po § 167 odst. II. na str. 1 in 2 k. z. in se naj za to kaznujeta po § 167 odst. II. k. z.

V obrazložitvi navaja obtožnica, da je dne 14. marca 1933 umrla v Globokem v šmarnem okraju Drogenik Roza, žena posestnika Drogenika Matevža, zapustivši mu 6 mladoletnih otrok. Dne 20. marca 1933 sta se nastanila pri vdovu, 81 letnem Drogeniku Matevžu, v njegovi hiši v Globokem obdolženca Antonija in Francu Tacar. Obtoženka Tacar Antonija je pričela prav vneto skrbeti za Drogenika in njegove otroke. Dne 12. maja 1933 je sklenil Drogenik z obdolženca pismeno kupno prodajno in izročilno pogodbo. Prodajal je obdolženca svoje posestvo za 11.200 Din ter si izgovoril pri prodanem posestvu skupno stanovanje in hrano s kupcem pri skupni mizi in nezaprtem kruhu ter sploh vso oskrbo, vrh tega pa vsako leto 377 litrov vinskega mošta. Obenem pri sklenitvi pogodbe je bilo dogovorjeno, da prevzmeta oba obdolženca kot kupca nase oskrbo nedoletnih prodajalčevih otrok, dokler ne zapustijo otroci vsak zase osnovne šole in da obdolženca dovolita vpisniti pri kupljenem posestvu pravice imenovanih otrok do oskrbe. Tozadevna opomba glede dolžnosti do prodajalčevih otrok pa je v pismeni pogodbi izostala.

Pozneje je prišlo zaradi tega med Drogenikom in obdolženca do nesoglasij in tožbe ter se je sklenila pri sodišču poravnava, ker sta obdolženca priznala, da sta prevzela po pogodbi oskrbo prodajalčevih otrok ter sta dovolila tozadevno vključbo na kupljenem posestvu. Pozneje je prišlo še do ponovne tožbe, vsled česar so postali odnosi med obdolženca in Drogenikom vedno slabši. Drogenik se je večkrat pritoževal, da ravnata oba sedanja posestnika z njim zelo grdo, da mu ne daja jesti in da ga tepeta. Te žalostne razmere so dosegle svoj višek letos v drugi polovici meseca januarja. Dne 22. januarja je, kakor navaja obtožnica, Drogenik umrl. Pri sodno zdravniškem ogledu in raztelesenju njegovega trupla je bilo ugotovljeno, da je imel Drogenik na desni strani vratu za lečo veliko zasušeno kožno navzdol zaokroženo rano. Ravno taka rana je bila na levi strani vratu. Na podlagi poškodb sta izvedenca zdravnik ugotovila, da je bil Drogeniku Matevžu prizadjen močan sunek v prsa in da je bil imenovan z veliko silo davljen na vratu, kar dokazuje zlomljena podježna kost in dve rani na vratu, ki se skladata z odtiskom človeških nohtov, kar je po izjavah zdravnikov izvedencev, v vzročni zvezi z Drogenikovo smrtjo.

Pri prvotnem zaslišanju in pri današnji razpravi priznava obdolženka Tacar Antonija, da je v soboto 20. januarja 1934 zvečer zgrabila prevzičkarja, ki je sedel na peči in ga z vso močjo potegnila z nje ter mu pri tem raztrgala srajco. Mogoče ga je prišla za vrat ali za grlo, ga nekoliko stresla in ga vrgla v posteljo in lahko je mogoče, da ga je tudi sunila v prsa. V preiskavi je izjavila, da bi biloh veliko boljše zanje, ko bi jo bil mož potegnil proč, da bi si bila umirila jezo. Obdolženka navaja v svoj zagovor, da je imela s pokojnim Drogenikom vedno težave, da jo je zmerjal in je imela večne prepire z njim.

Obdolženec Tacar Franc tudi navaja, da je dobil Drogenik poškodbe na vratu in mogoče tudi na prsih dne 20. januarja zvečer, ko ga je njegova žena potegnila s peči in ga držala za prsa. V preiskavi in danes zaslišane priče niso navedle ničesar novega. Obdolženca opisujejo kot jako mirnega in tihega človeka.

Po govoru državnega pravdnika in zagovornikov se je sestel senat k posvetovanju in bila je izrečena sodba:

Tacar Antonija je kriva, da je dne 20. januarja prišla prevzičkarja Drogenika Matevža za vrat in ga sunila v prsa, da je mož po zdravniški izpovedbi za posledicami poškodb v noči od 21. na 22. umrl in je zato obsojena po § 178. II. k. z. na 5 let robije, v kar se ji vstaje tudi preiskovalni zapor. Dalje je obsojena po § 46. na izgubo državljanstvih pravic za dobo 5 let, na povračilo pravnih stroškov in zasebne odškodnine 525 Din za pogreb. Njen mož Tacar Franc je bil oproščen vsake krivde. Pri odmeri kazni je sodišče vpoštevalo, da je storila Tacar Antonija to dejanje v jezi in sovraštvu, ne pa po zremem prevdanku. Po izrečenju kazni je zagovornik Tacar Antonije izjavil, da bo prijavil priziv glede previsoko odmerjene kazni.

Nočni doživljaj sremse babice

„Vrzi novorojeno dete v ogenj!“

Grozna resnica ali blodnja bolnice?

Iz Sremske Mitrovice poročajo to-le čudno zgodbo, ki se je baje te dni zgodila v vasi Veliki Radinci pod obronki Fruške gore med Sremsko Mitrovico in Rumo:

Tam stanuje babica Melanija, poročena Mravčič, ki je po rodu iz Sremske Mitrovice. Te dni je nekega večera ob 10 ponoči potrkalo na njeno okno. Moški glas jo je poklical, naj se takoj odpravi k porodu. Ženska se je brž opravičila in stopila pred hišo. Zelo se je ustrašila, ko je videla, da pred hišo stoji avto in v njem se dva moška. Moški pa so jo pomirili, čes, da se mudi. Sedla je v avto in šele tedaj opazila, da imajo vsi trije možje naše mlajšne obraze. Rekli so ji, da ji morajo zavezati oči, da ne bo videla, kam se vozi. Medtem je avto s silno naglico drvel v gluho noč. Babica sodi, da so se vozili tri ure.

Končno je avto obstal pred neko hišo. Vanjo so peljali babico, ki je še vedno imela zavezane oči. Ko so ji sneli zavoj, je opazila, da je v lepem salonu. Pretreslo pa jo je, ko je zagledala pred seboj neko žensko, ki je tudi imela omotano glavo, da je ni mogla videti v oči. Otrok, ki je že prišel

na svet, je bil živ. Tedaj je eden izmed trojice možkih naperil na njo samokres in zaklical: »Vrzi otroka v ogenj!« Babica je začela prositi, naj tega ne store, ker je otrok živ. Pod pritiskom samokresa je dete res vrgla v peč.

Nato so ji zopet zavezali oči, jo posadili v avto in odpeljali domov. Doma je bil mož že ves v skrbeh, ker žene toliko časa ni bilo domov. Doma je žena takoj začela pripovedovati možu, kaj se ji je zgodilo. Bila je vsa preplašena in potrta. V torbici je našla še tri tisočake. Postalo ji je slabo, začela se je tresti in omedlevali, čes, da je plačana za zločin, katerega je morala izvršiti.

Babico Melanijo so morali prepeljati v okrajno bolnišnico v Rumi, kjer v blodnji venomer kliče: »Ne smem ga vreči v ogenj, saj je živ! To bi bilo strašno!«

Oblasti sedaj preiskujejo, kaj je resnica v tej stvari. Vsekakor je ženska sedaj hudo obolela in njeni sorodniki so trdno prepričani, da se ji je res nekaj strašnega zgodilo, kar ji je tako pretreslo živce.

III. odgovor na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

1. Denar, ki je brezplodno naložen v imozemstvu, naj država zapleni in ga vporabi za javna dela: mostove, regulacije rek, železnice, ceste itd. ter plača svoje obveznosti. Tege denarja lastniki itak ne potrebujejo in ne bo nobene škode. Spodbodi se pa, da doprinesejo ta dar na oltar države, ker so prav oni zakrivali splošno gospodarsko krizo in brezposelnost s tem, ker so denar odtušili prometu. Doma naj se pa uvede žigosanje denarja in se vsakemu od določenih vsot, na pr. od 10.000 Din naprej, odtegne določen odstotek. Od višjih vsot seveda več. Sploh pa se naj gleda na to, da se ves denar spravi v promet.

2. Stroji po podjetjih, ki imajo le namen, zmanjševati število delavstva, naj se brezplodno odpravijo. So stroji, ki vsak za se jemlje kruh 20 do 50 in več delavcem. Kdor ne bi hotel takega stroja odpraviti, se mu od njega naloži tolikokrat po toliko davka, ki gre v brezposelni fond, kolikor število delavcev jemlje z njim zaslužek.

3. Cene kmetijskim pridelkom naj se zakonito zaščiti in uredijo tako, da bo kmet dosegel ravnoštevje dohodkov z izdatki in mu bo omogočeno plačevati davke in bo lahko kril tudi vse gospodarske in družinske potrebe. Ker je tega stanu v naši državi okrog 80%, bo njegova kupna moč tolikšna, da bo zaposlil vse tovarne in obrtnike. Razlika nižjih cen zunanje trgovine naj se krije z razliko domačega konzuma, kakor pri industriji. Ako se na ta način lahko štiti industrija, zakaj se ne bi mogel zaščititi kmet, ki je take zaščite še najbolj potreben.

4. Brezplodno naj se odpravi dvojno zaslužkarstvo. Kjer ima mož dovolj zaslužka, da more z

družino izhajati, naj se žena odpusti iz službe. Kolikor mogoče naj se gleda na to, da se vrne žena k svojemu pravemu poklicu, to je: gospodinjstvu in materinstvu. Za to jo je Bog ustvaril, ne pa za pridobitveni poklic. Ne mislim s tem tistih, ki drugače ne morejo, ker moč nimajo, sredstev za življenje tudi ne. Te so primorane. Toda ako se bo skrbno gledalo na to, bo takih vedno manj. Premno je primerov, da upokojevcem z dovolj veliko pokojnino opravljajo še postransko službo, ki bi dala lahko drugemu dostojno existenco. Za ubogega brezposelnega delavca pa nima niti 25 par.

5. Kljub vsej krizi so še ravnatelji, ki imajo mesečno od 10 do 50 tisoč dinarjev. K temu še provizijo, pa vse to za par podpisov, ki jih dnevno naredijo. Ali bi ne bilo socialno, če bi se taki in enaki gospodje zadovoljili z mesečnimi 5000 Din, ostalo bi se pa porabilo za brezposelne družine, oziroma bi se njihovi očetje vzeli v obrat. Za koliko družin bi bilo 5 do 45 tisoč Din! Gospodje bi imeli še vedno dovolj imen precejšnjo družino, pa bi bil popolnoma srečen, če bi imel 2000 Din mesečnih dohodkov. Cela družina bi v tej lepo živela. Pa nimj privoščim še 3000 Din več. Torej — Ker pa sem prepričan, da gospodje ne bodo prostovoljno odstopili teh mastnih dohodkov, bi morala poseči vmes država in jih prav občutno obdavčiti, denar pa izročiti za javna dela, da bi vsaj na ta način prišli brezposelni do zaslužka.

Ta rešitev je sicer precej radikalna, je pa na celi črti izvedljiva. Ako bi imel oblast, bi v par mesecih uredil vse in bi bili brezposelni zelo, zelo redki.

F. A.

Med prijatelji naših gluhtonemih

Poleg slepcev so glušci brez dvoma največji reveži. Enim kakor drugim manjka zelo važen čut, ki bi ga mi polnočutni ljudje ne dali za noben milijon. Slepci učinkujejo na nas že po svojem blednem izrazu, dočim je hiba glušca odmaknjena v notranjost in tako prikrita našim očem. Normalen glušec, napravlja na nas lahko čisto prijeten vtis. Šele ko bi radi stopili z njim v pogovor, vidimo, da je docela odtrgan od nas, da ne moremo dobiti z njim niti najpreprostejših duhovne vezi. Temu nedostatku pomaga gluhtonemica, ki daje gluhtonemcu živ govor, z njim pa možnost samostojnega preživljanja, dobrega državljanstva in davkoplačevalca, med tem, ko tudi najbolj izobraženi slepec nikoli ne more doseči take samostojnosti. Skrbeti nekaj let za izobražbo gluhtoneme mladine in ji tako dati možnost za vstop v ta ali oni poklic, je vsekakor bolje, kakor pustiti jo brez šole in jo neproduktivno vzdrževati vse življenje. To moramo vedno iznova poudarjati, ker le preradi mečemo tudi izdatke za šolanje gluhtonemcev med pasivne postavke, dočim so ti izdatki v resnici le dobro naložen kapital.

Prišlo nedeljo se je vršil občni zbor Podpornega društva za gluhtonemo mladino, ki se ga je udeležilo zlasti mnogo bivših gojencev gluhtonemice. V svojem pozdravnem nagovoru je poudaril predsednik g. dv. svet. Vedernjak zvestost te karitativne ustanove, ki je v treh letih svojega obstoja storila mnogo dobrega in koristnega za naše gluhtoneme sirote.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. V. Mazi, posnemamo, da je bila delavnost odbora zlasti v preteklem letu na višku. Društvo je izdalo propagandno brošuro, »Usoda gluhtoneme mladine«, ki mu je pridobila mnogo novih prijateljev. Zavzelo se je tudi za prepotrebno razširjenje naše gluhtonemice ter se v ta namen obrnilo s posebno spomenico na vse banovinske svetnike, posebej pa še na g. bana, ki je obljubil društvu vso svojo pomoč. Razširjenje zavoda bo zahtevalo velike investicije, za kar bo treba najeti dolgoročno posojilo. G. ban je zagotovil deputaciji, da bo dal v banovinski proračun primerno vsoto kot prvo anuiteto za to posojilo. Na zasedanju banovinskega sveta se je v ta namen določilo 150.000 Din. Upamo, da

se bo z delom pričelo vsaj prihodnje leto, da bodo dobili streho tudi tisti gluhtonemi otroci, ki zdaj vsled pomanjkanja prostora ostajajo doma v težko breme staršem in občini, ker jih ni mogoče porabiti za nobeno koristno delo. Podporno društvo je v preteklem letu priredilo tudi lepo Miklavžovo obdarovanje otrok ter pri tej priliki obleklo in obulo 22 deklic in 35 dečkov. Tudi tokrat so prišle družini na pomoč zlasti ljubljanske tverde, med tem, ko je bilo na onem bregu Savinje, odkoder je največ teh otrok, prav malo odziva. Med darovalci zasluži posebno zahvalo tverda Zibert, ki nam je skoraj sama obula potrebne otroke.

Društvo je pomagalo tudi mnogim bivšim gojencem, ki so postali žrtve brezposelnosti. Storiло je tu, kolikor so mu največ dovoljevala sredstva, ki pa so bila žal zelo skromna, kakor nam je to povedala blaginjičarka gdč. Zupančičeva. Po novem letu so se društvene finance znatno izboljšale, k čemur je pripomogla propagandna brošura. Društvo je šlo v preteklem letu 93 članov, ki so poravnali članarino. Tako važna dobrodelna ustanova bi morala imeti še mnogo več prijateljev, saj je letna članarina (12 Din) dovolj skromna, da jo kljub krizi lahko še marsikdo utрпи.

Pregledovalca računov sta našla blaginjiško poslovanje v najlepšem redu in predlagala absolutorij. Pri volitvah je bil soglasno potrjen stari odbor, ki s svojim dosedanjim delom lahko jamči, da bo društvo tudi v bodoče budno spremljalo in lajšalo usodo naših gluhtonemih invalidov.

Guštanj

Naše ceste. Ker je dobila občina nakazanih 10.000 Din za cesto Guštanj—Kotlje in 8000 Din za cesto Guštanj—Tolsti vrh, se bosta v kratkem času ti dve cesti pričeli popravljati. Je pa tudi že skrajni čas! Pri popravu se bodo zaposlili brezposelni iz naše občine.

Priznanje in zahvalo je prejel od prevzvišenega gospoda škofa Tomažiča za svojo vzorno 45 letno delovanje kot ključar tukajšnje župne cerkve g. Luka Kotnik, p. d. Jug na Dobrih. Jugovemu očetu čestitamo na tem visokem priznanju!

Hitlerjevska mladina

Zenačenje v poganstvu

Pri izenačevalnem delu je Hitlerja najbolj zaskrbel mladina. Mladina je za trajanje narodno socialistične revolucije najbolj važna. Bolj važna je, da spravi pod eno vodstvo mladino, kot pa da zedini državo, cerkve, univerze itd. Ako dobi v svoje roke mladino in jo more vzgajati po enotnih vzgojnih načelih, ima v rokah vsakega in slehernega nemškega državljanca. Za to je bila ena prvih nalog hitlerjeve revolucije, da razpusti vse mladinske organizacije in da prisilnim potom organizira vsakega mladenci in vsako mladenko v mladinskih odredih narodnega socializma. To naloge je dobil mladi Hitlerjev prijatelj Baldur von Schirach. Vsak mladenec in vsaka mladenka od 10. do 18. leta sta podrejena voditelju in velikemu vzgojitelju Baldurju von Schirachu. Vodja mladine je tudi po prevzemu poslov odredil, da naj izginijo vsa verska društva in da se morajo njihovi člani vpisati v hitlerjevske organizacije.

Toda proti tej diktaturi z ozirom na vzgojo mladine so se dvignile razne, nevarne ovire, ki se lahko spravijo v tri različne vrste.

1. Schirachova diktatura je mladino vznevoljila, ker je vpeljala načelo, da se država briga samo za ono mladino, ki je včlanjena v hitlerjevski društvi, medtem ko se za ostale sploh ne briga in slednji nimajo nobenega izgeda v življenju. Mladina se nasilno upira, to je eno, na drugi strani pa povzroča način iz-

ključnosti neznajneže, ker se morajo organizirati v edino dovoljenih organizacijah vsi tisti, ki ne morejo računati na neodvisno življenje, četudi se na znotraj s tem ne strinjajo. Vodstvo hitlerjevskih organizacij je, kar je povsem razumljivo v začetku, v rokah srednje nadarjenih in celo manjvrednih ljudi, ki jih je revolucija vrgla na površje. Zato se mladini, ki je resno delala, danes upira, da bi se podvrgla vodstvu, ki ga smatra za manjvrednega in čestokrat v moralnem oziru tudi nekvalificiranega. Imamo zglede, da se je Hitlerju zapisalo po porenjskih občinah le par kričavcev, ki imajo pa vso oblast, in da je ostalo na stotine mladine v zatiski, ker se ne more uveljavljati, a se podrediti tem kričavcem tudi ne mara. Če bi bilo vodstvo drugo, bi sodelovali, mi je reklo mnogo ljudi, ki sem jih izpraševal.

Drugi vzrok nezadovoljnosti med mladino je ta, da pridiguje von Schirach neke vrste surovo poganstvo. Vsi njegovi govori, vsi članki v mladinskem glasilu vpijejo vedno eno in isto, da išče država le čisto nacionalistične in plemenske cilje in so ji vere postranska briga. Ni sem ne katoličan, ne protestant, verujem samo v Nemčijo, to je geslo von Schiracha. Na drugi strani je pa tudi res, da mladina, protestantska kakor katoliška, v Nemčiji še nikoli ni bila tako versko usmerjena, kot pa ravno v zadnjih par letih. Škofijska semenišča morajo bogoslovne kadrate odklanjati: v Freiburgu so jih odklonili 40, v Paderbornu 61, v Münsteru 70, v Mainz 21. Poznamo bogoslovje, ki je prej šlo ob bogoslovcev, a jih ima sedaj 136. Mladina s

takšnimi nazori se ne da spremeniti v par dneh in od danes do jutri speljati v neki plehki paganizem nacionalizma in kulta plemena. Katoličani pa so si nadalje svesti, da bi posebej v krajih, kjer žive med protestanti, popolnoma utonili, ako jim vzamejo možnost, da sami vzgajajo svojo mladino. V konkordatu so si katoličani izgovorili to pravico. Toda konkordata nikdo ne izvaja. Šest mesecev je poteklo in vlada še vedno ni označila katoliške mladinske organizacije, ki smejo ostati. V podeželju pa se brigajo še mnogo manj za konkordat, saj je znano, da krajevni vodje hitlerjevcev niti ne spoštujejo navedbe osrednje vlade. »Berlin je tako ukazal!« — »Saj tukaj nismo v Berlinu!« Takih razgovorov je nešteto in nobene pritožbe ne pomagajo. Na Bavarskem se prijeti vsak dan, da grozijo učiteljem z odpustom iz službe, ako bodo še nadalje obiskovali zborovanja Marijinih družb. Na Badenskem sem naletel na primer, da so bili prepovedani shodi materinskih družb. Pri protestantih, ki se nočejo ukloniti naredbam škofa dr. Müllerja, se dogajajo popolnoma podobne stvari.

Tretji vzrok nezadovoljnosti pa je v dejstvu, da je hitlerjevska vzgoja mladine začela popolnoma zanemarjati duhovne potrebe mladih ljudi in se briga le za dresuro in za sport. Voditelji narodnih socialistov sploh nočejo več uporabljati besede vzgoja (Erziehung), ampak so jo nadomestili z besedo Dressur (pri nas »dresiramo« pse, op. ured.). Bivši predsednik vlade v Mecklenburgu se je izrazil tako: »o sodobni nemški vzgoji: »Vzgojo kot jo vi pojmu-

jete, mi odklanjamo, ker je mogoča samo pri katoličanih. V Nemčiji je za nič in ne vodi nikamor. Vzgoja s pomočjo izoblikovanja vesti potrebuje močno cerkveno avtoriteto, ki trdno zagovarja neki pravni zakon. Protestanti so izgubili ves stik z ljudstvom in vsak vpliv na meščanstvo. Na kakšen pravni zakon naj protestanti opirajo svojo vzgojo? Pri nas je to nemogoče. Pri nas je mogoča samo dresura brez razlage. Za to nam je vojaška služba prepotrebna. Ker pa vse mladine ne moremo spraviti v vojaško suknjo, jo hočemo zajeti v organizacije, ki nam bodo prinesle iste koristi. Kjer ji bodo šefi, ki jih ni sama izbrala, s trdno disciplino ubili v glavo pojme o redu, o obnašanju, o disciplini, o poštenju in jo tako izoblikovali v socialna bitja. Kjer ni moralnih zakonov, ki bi vplivali na vest, tam mora nastopiti dresura, mrzla, gluha, brez obzira.«

Takšno čudno pojmovanje o vzgoji radi slišijo tam, kjer je prej vladala Prusija, toda niti protestanti, niti katoličani ga ne morejo sprejeti. Tudi mladina sama, ki še ni popolnoma otopena in v kateri še ni zamrl ves notranji pollet, se takim vzgojnim metodam upira. Menda Hitler sam razume, da tako ni prav in da mora dresuro mladine omejevali duhovna vzgoja srca. Zato je večkrat povdarjal, da sloni narodno socialna vzgoja na načelih pozitivnega krščanstva. Toda kaj Hitler in njegove lepe besede, ko pa njegovi sodržavljani na vseh poljih, kjer se narodni socializem udeležuje v javnosti, tega načela ne priznavajo in celo trde, da nasprotuje osnovnim zahtevam gormanstva.

Liubljanske vesti:

Pristanišče ob Ljubljani

Ljubljana, 8. marca.

Znano je, da je mestni občini ljubljanski uspešno, da si zagotovi največje večje posojilo pri pošti hranilnici, s katerim bo mogla izvršiti ves program regulacije Ljubljane, kar je tehnično možno v dveh letih.

V ta program spada tudi zgraditev tovarnega in spornega pristanišča v Trnovem. Načrti za obojino pristanišče so že izdelani in sicer po zamisli mojstra Plečnika. V regulacijski program pa spada samo spodnji ustroj, med tem ko bo morala zgornji ustroj zgraditi mestna občina na lastne stroške. Te načrte je svojčas tudi že odobrili občinski svet.

Pristanišče ob Ljubljani ne bo za Ljubljano nobena novost. Znano je, da je bil rečni promet po Ljubljani v prejšnjih stoletjih mnogo bolj razvit kakor pa danes. V Trnovem je bilo napravljeno tudi posebno leseno in deloma zidano pristanišče.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 20:

PAPRIKA — Franciška Gaal

PISKAČ S PRERIJE — Ken Maynard

© Drevi ob polosmih 4. postni govor gospoda knezoškofa dr. Greg. Rožmana.

© Mesariji se uče delati klobase. Ze skoraj dva tedna se v Ljubljani vrši poseben tečaj, na katerem se 23 mesarjev uči delati razne mesne izdelke, kakor salame, klobase, hrenovke itd. To namreč ni kar tako lahko in je treba, zlasti za finejšje vrste, res prave strokovne izvežbanosti. Tečaj, ki ga je sedaj priredilo Združenje mesarjev za draveko banovino, je prvi strokovni praktični tečaj za izdelavo finih mesnih izdelkov v naši državi sploh in ga ni bilo dosedaj še nikjer. Tečaj se vrši v obratnih prostorih gosp. Ivana Javornika na Domobranski cesti. Tečaj obsega 14 dnevni dni, na njem pa predava in nazorno kaže izdelavo finih izdelkov gosp. J. A. Theis, avtor znane velike knjige z nad 300 mesarskimi recepti. Udeležencev je 23 iz vse banovine. Na tečaju izdelujejo razne vrste salam, kakor ogrske, poljske, nemške, mortadelo in razne vrste pastet. Del tečaja je posvečen tudi garniranju in pripravi za razstavo, ki bo v nedeljo dopoldne v prodajalni gosp. Javornika v Wolfovi ulici. Namen tečaja je sploh dvigniti strokovno izobrazbo v mesarski in prekajevalski obrti. Tečaj se vrši pod okriljem Zbornice za TOI, oziroma njenega zavoda za pospeševanje obrti, ki je tečaj podprl tudi z denarjem, nekoliko pa tudi banska uprava.

© Gibanje med zdravniki. Med člani zdravniške zbornice, zlasti med mlajšimi zdravniki, je že dolgo vladalo precejšnje nezadovoljstvo s sedanjo upravo zbornice. Mlajši zdravniki zlasti zahtevajo, da bi morala zbornica varovati predvsem njihove interese, ki so najmanj zaščiteni, ter bi morala ostreje paziti na pravilno in sorazmerno zaposlitev zdravnikov. Prihodnje nedeljo bo občni zbor zdravniške zbornice, ki obljublja biti precej voharen.

© Spomladni dež. Hersehlova napoved, da se bo z lunino spremembo tudi vreme spremenilo, se je uresničilo, seveda nismo imeli snega in viharja, kakor ga je napovedal, pač pa je vihar, ko je mesec stopil v stanje zadnjega kraja, vse dopoldne in deloma tudi popoldne deževalo. Med dežjem se nam je ponujal tudi sneg.

© Po čim so jajca. Ljubljanske gospodinjice, ki so brale, da so v Mariboru jajca po kroni, so mariborskim gospodinjicam zelo nevoščljive, zakaj v Ljubljani imajo jajca še kolikor toliko primerno ceno. Na ljubljanskem trgu so sedaj bolj drobna jajca po 0,50 Din, debelejša pa po par 1,25 Din ali

Tudi novo tovarno pristanišče bo zgrajeno približno tam, kjer se sedaj ustavljajo tovarni čolni. Novo sporno pristanišče pa bo segalo približno od prulekega mostu pa do sedanjega prostora Ljubljanskega spornega kluba.

Letos je v programu samo nadaljevanje regulacije, torej bi prišlo tovarno pristanišče na vrsto šele prihodnje leto, sporno pristanišče pa v letu 1936, seveda, ako bo mestna občina spravila potreben denar skupaj.

Zgraditev obeh pristanišč bi bila za Ljubljano velikega pomena. Rečni promet bi se znatno dvignil, ker je vodna pot še danes najcenejša. Olajšan bi bil dovoz gramoza opeke, podpeškega kamna, pa tudi lesa, drv in drugega blaga z višjih krajev ljubljanskega barja do Ljubljane. Naši sportniki, ljubitelji veslanja in izletov z motornim čolnom ter drugi pa bodo prav tako z veseljem pozdravili zgraditev lastnega pristanišča, ki ga sedaj tako zelo pogrešajo.

dvoje jaje za pet kron. V sedanjem času je največji dovoz jajc na trg in kakor kaže, ni verjetno, da bi se še kaj pocenila. Sicer pa je ta cena že tako in tako nizka, saj so jajca in mleko še edino, kar more danes kmet prodati in še to mora dajati raznim prekupcem navadno pod ceno.

© »Hčerka narodnega poslanca«. Pred meseci se je pojavila v Ljubljani mlado dekle, ki se je rado izdajalo za sorodnico raznih odličnih osebnosti. Neki gospej v Šiški se je predstavila kot hčerka narodnega poslanca in kot sorodnica njegovega moža. Prosila je za prenočišče, ki ji ga gospa seveda ni mogla odreči. V zahvalo pa je gospej jutraj odnesla 200 Din. Ze tedaj pa je policija iskala, toda Marta, kakor je dekletu ime, je izginila kot kača. Pozneje pa se je zopet pojavila v mestu in kradla po podobnih triki razno okolje in perilo. Sedaj jo je policija končno le prišla, toda policijski zdravnik je ugotovil, da mora v bolnišnico. Pozneje jo policija izroči sodišču.

© Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Kerkov trg 10, Ljubljana.

Dev. Marija v Polju

Podružnica sadjarskega društva je imela pred tedno dobro obiskano predavanje o negi sadnega drevoja in zatiranju »kodičnega mrčesa, ob koncu pa praktičen poskus z novo društveno škropilnico. Predaval je bivši gojenec kmetijske šole na Grmu ter agilni predsednik podružnice g. Kuhar Gusti. Po letošnjem obnem zboru se je podružnica poživila in lepo napreduje tudi po številu članstva. Ima svojo lastno škropilnico. V dveh mesecih je imela troje predavanj. Na jesen pa bo priredila razstavo.

Umril je po dvehletnem bolehanju železniški uslužbenec Ivan Kocjančič iz Vevč. V železniški službi je bil 20 let. Pred leti je bil tudi občinski odbornik. Pred dvema mesecema mu je umrla mati. — V sredo pa smo položili k večnemu počitku 77 letnega užitkarja-treterednika Janeza Hlebsa, valjega Zvajana. Pred tednom je legel v posteljo, iz katere ni več vstal. — Počivajta v miru! Preostali naše sožalje!

Strežaj v tukajšnji umobolnici g. Pavel Jankovič je dobil iz Beograda obvestilo, da je bila njegova številka vojne škode izrečena in da bo prejel 50.000 Din. G. Jankoviču prav privoščimo to srečo!

Kamnik

Česa večina ni razumela. Pri proračunski debati našega občinskega odbora je predlagal zastopnik manjšine dr. Vidic, naj občinski odbor sprejme sklep in ga naslovi na vlado, da upošteva izmen položaj regulativnih hranilnic in jim dovoli v končnem zakonu o zaščiti kmetov primerne olajšave. Kakor je znano, imajo kmečki dolžniki pravico odbiti 2% za vsako leto, če plačajo svoj dolg pred potekom v uredbi določenih rokov. Ta popust bi znašal do 24%. Slično akcijo, kakor je bila predlagana na kamniški proračunski seji, so že organizirale zadružne organizacije. Večina je v Kamniku ta predlog odbila, češ, da bo v jeseni izdan nov zakon. Manjšina je upravičeno poudarjala, da je intervencija pri vladi potrebna, preden bo izdan nov zakon, ker bo vsak poznejši predlog prekasen. Meščani so na tem vprašanju močno zainteresirani, ker vendar ni vseeno, da bi za Mestno hranilnico veljalo isto kot za bančne zavode. Ako dosežemo ugodnejše pogoje za domače zavode, bo to tudi ugodno vplivalo na žepe davkoplačevalcev. Kakor je videti, pa večina tega ni razumela in predlog je bil gladko odklonjen.

Mariborske vesti:

Posvetovalnica za izbiro poklica

Danes se vrši na mestnem načelnstvu sestanek predstavnikov mestne občine, šolstva, prosvetnih organizacij, gospodarskih krogov, industrije, borze dela in drugih v poštev prihajajočih korporacij in društev; na sestanku se bo vzel v pretes vprašanje ustanovitve stalne posvetovalnice za izbiro poklicev. Anketo je sklicala mestna občina skupno z vodstvom Ljudske univerze. Razpravljalo se bo predvsem o finančni plati tega vprašanja, od katere je zavisna ustanovitve v največji meri. Predviden je namreč v načrtu poseben urad pri mestnem načelnstvu ali kakli drugi ustanovi, ki bi imel na razpolago zdravnika, psihologa, poklicnega posvetovalca ter vse potrebne aparate, ki jih drugod z velikim uspehom uporabljajo pri določevanju inteligentnih in zdravstvenih zmožnosti preiskovanca.

□ Papeževa proslava bo na Jožefovo v Mariboru. Proslava je združena z veliko akademijo, ki bo ob osmih zvečer v tukajšnji unionski dvorani. Na sporedu so pevske in godbene točke, slavnostni govor, zborni nastopi in drugo. Prireditve pripravljajo škofijski odbor Katoliške akcije v Mariboru.

□ Sadne zadeve. Važna seja sadnih trgovcev se je vršila v sredo pri Orlu. Podano je bilo poročilo o kongresu sadnih izvoznikov, ki se je vršil nedavno v Beogradu. Med sklepi tega sestanka je za Maribor gotovo najvažnejši, da se bo vršil glavni kongres sadnih izvoznikov iz cele države pred pričetkom letošnje kampanje meseca julija v Mariboru. Na kongres pridejo poleg izvoznikov sadja iz področja cele države tudi predstavniki v poštev prihajajočih ministrstev ter uradni zastopniki iz inozemstva. Da se je Zveza sadnih trgovcev naše države odločila za Maribor kot sedež glavnega kongresa, je spričevalo delavnosti Združenja sadnih trgovcev in izvoznikov za Slovenijo, ki ima svoj sedež v Mariboru. Obenem se je na seji sklenilo o letošnjem obnem zboru Združenja, ki se bo vršil tekom tega meseca v Mariboru.

□ Občinski svet mariborski bo predvidoma imel svojo redno sejo v četrtek, dne 13. t. m.

□ JČ Liga proslavlja Masaryka. V četrtek zvečer se je vršil v prostorih Orla občni zbor mariborske Jugosl. čehoslovske lige, združen z lepo proslavo 84. rojstnega dne predsednika Masaryka. Mestno občino je zastopal podžupan Golouh, drž. oblast pa okr. glavar Seneković. Občni zbor je vodil predsednik dr. Vekoslav Kukovec, ki je po uvodnih pozdravnih besedah govoril o Masaryku ter o politiki Male zveze s posebnim ozirom na uspehe čehoslovske. Masaryka so slavili v lepih besedah še tajnik lige prof. Oven, vodja česke šole v Mariboru Drly, ki je govoril v češčini, in predstavnik mariborske občine podžupan Golouh. Tajništvo poročilo je podal prof. Oven. Mariborska JČ liga šteje 150 rednih članov. Blagajniško poročilo, ki ga je podal ravnatelj Gintz, izkazuje 14.280 Din dohodkov ter 10.186 Din izdatkov. — Prof. Šedivy je opozarjal, da posvečamo premalo pozornosti Slovkom in Lužičkim Srbom. — Sle-dile so volitve, pri katerih je bilo izvoljeno novo vodstvo JČ lige: predsednik dr. Vekoslav Kukovec, odborniki: svetnik Ivan Knop, ravn. Franc Kadunc, ravn. dr. Jos. Tominec, primarij dr. Mirko Černič, svetnik dr. Davorin Senjor, obč. svetnik Franjo Bureš, ravn. Hinko Gintz, prof. Anton Oven, prof. Franc Kovar, prof. dr. Ant. Dolar, prof. Viktor Gruntar, prof. Vilko Novak, prof. Mirko Seunik, upravitelj Jos. Drly, učitelj Dičinovič, Cibic, Šumljak. Revizorji: prof. Šedivy, inšpektor Založnik in dr. Crnek.

□ Sneg! Lepo solnčno vreme se je nenadoma izpreverilo. Včeraj zjutraj se je Maribor prebudil v dežju, ki se je pa kmalu pod vplivom mrzlih vetrov izpremenil v sneg. Po pohorskih vrhovih je močno snežilo ter je zapadlo zopet precej novega snega.

□ Poročila sta se pri Sv. Magdaleni Mihelič Aleksander, tehnični uradnik iz Pobrežja, in Hilda Barta, vdova šaveda, posestnica. Obilo sreče!

□ Deložacije v železniških hišah. Poročali smo že o stanovanjskih odpovedih, ki so zadela stanovalce železniške kolonije v magdalenskem predmestju in ki še doslej niso preklicane. Govori se pa sedaj tudi, da sledijo v kratkem času stanovanjske odpovedi še v drugih železniških stanovanjskih objektih. Tako dobi baje v Melju v tamonjskih železniških hišah 20 strank stanovanjsko odpoved.

□ Napačna razlaga. Mestna občina je začela izdajati izkaznice brezposelnim. Take izkaznice določajo deložažni ljudje, ki nimajo zaposlitve ter uživajo pomoč mestne pomožne akcije. V javnosti se je pa pričelo to napačno razlagati, kakor da bi te izkaznice bile nekaka legitimacija za dovoljeno heračenje. Izkaznice se izdajo samo v Mariboru bivajočim brezposelnim v evidenčne svrhe in kot legitimacija napram varnostnim organom, pred katerimi se brezposelni na ta način izkažejo. Be-

V neki meri obstoja poklicna posvetovalnica v Mariboru že sedaj in sicer pri borzi dela. Je to varenjski oddelek, ki posluje tudi z zdravniško preiskavo, vendar je omejen le na obrtno mladino in še ta se ga v zelo pičli meri poslužuje, ker je obstoj malokomu znan. Prave poklicne posvetovalnice obstojajo v naši državi samo v Beogradu in Zagrebu. Sedaj se je zganil tudi Maribor, da si jo osnuje. Po predpripravi in razumevanju, ki so ga pokazali merodajni činitelji za to važno vprašanje, smemo upati, da dobimo poklicno posvetovalnico tudi v našem mestu. O pomenu poklicne posvetovalnice bi bilo skoro odveč govoriti, zlasti za Maribor, ki dobiva radi industrijalizacije vedno več mladega proletarijata, katerega bo nujno potrebno pravilno usmeriti.

račenje od hiše do hiše je prepovedano po banski odredbi. Mestna občina, ki je izdala te izkaznice, pa dovoljuje še nadaljnje podpiranje revežev potom posebnih listov, ki jih revež na socialno. nepopolnitem uradu zamenja za nakaznice za živila ali hrano.

□ Olimpijski odbor v Mariboru je razposlal na vse gospodarske institucije in podjetja prošnje za blagohotno denarno podporo, s katero se bo okrepil olimpijski fond. Odbor je na svoji zadnji seji sklenil tudi, da se vrši letošnji olimpijski dan v Mariboru dne 10. junija. Dopoldne bo po ulicah nabirala akcija, popoldne pa sportne prireditve iz vseh panog.

□ Slaboumen ob doma. 44letni Majer Karl, ki je nekoliko slaboumen, je odšel v torek od doma ter se ni več povrnil na stanovanje. Svojci so v strahu radi morebitne nesreče.

□ Splašen konj. Na Pohorski cesti se je splaš konj Ivanu Greifu ter jo v galopu ubral po cesti Stritarjevi in še po Tržaški, kjer se je posrečilo besnečo žival ustaviti ter jo pomiriti. Poleg voznika se je peljala na vozu tudi mati. Stara ženica je v strahu pred nevarnostjo skočila z drvečega voza ter se pri padcu na tla precej poškodovala.

□ V transmissiji. V Franzovi tovarni je zgrabila transmissija 23 letnega delavca Jožefa Lipovška. Zadel je hude notranje poškodbe ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

□ 2 leti. Pred tukajšnjim malim senatom se je včeraj zgovorjal 22-letni posestniški sin Ivan Perko iz Zerovincev. Lani 23. avgusta popoldne je sunil z nožem v prepiru krojaškega pomočnika Maks Kega ter mu zadel smrtno rano na vratu, ranivši mu odvodnico. Kegl je umrl, Perko pa prišel sedaj na zatožno klop. Senat mu je prisodil 2 leti ječe.

Celje

□ Občni zbor Savinjske podružnice TK Skale je bil dne 4. marca na Smrekovcu pri Šostanju. Udeležilo se ga je lepo število članstva, med njimi zastopnik jeseenske podružnice in tudi centrale. Poročila so bila izčrpna, delovanje društva v pretekli dobi dosti živahno. Bilo je več predavanj, smuških in drugih tečajev niso prirejali. Občutila se je pa zlasti preoddaljenost odbornikov enega od drugega. Stari odbor je dobil soglasno razrešnico. V novi odbor, ki ga tvorijo samo člani celjske sekcije, je bil izvoljen kot predsednik g. Janez Šmigovec. Sklenilo se je nadalje, da se prene administrativno delo bolj na celjsko sekcijo, reševalni osek pa ostane v Zgornji Savinjski dolini.

Ljutomer

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ljutomeru živahno deluje. V nedeljo, dne 11. t. m. po rani sveti maši priredi v Strigovi g. g. Kodbi tečaj za pravilno sajenje, oskrbovanje sadnih dreves in zatiranje sadnih škodljivcev. Enak tečaj priredi 25. t. m. v Ljutomeru v sadovnjaku ge. Ane Stajnkeve pri Krajčevci opetari. Udeležite se tega tečaja v obilnem številu. Letos pričakujemo v okolici Ljutomera dobre sadne letine.

Glasbeno društvo je imelo preteklo nedeljo svoj 12. občni zbor. Društvo vzdržuje mestno godbo (20 mož) in glasbeno šolo, ki ima 92 učencev. Na šoli se uči gnanje, klavir, teorija, čelo, flauta in mladinsko petje. Za predsednika je bil ponovno izvoljen šolski nadzornik g. Karbaš, za ravnateljico šole gđ. M. Zacherl. Godbo vodi učitelj v p. g. Fr. Zacherl.

Vinsko razstavo pripravlja tukajšnja Vinarška podružnica za 20. marca. Razstava bo združena z vinskim sejmom. Lanska vina so večinoma pretočena. Šele sedaj so prišla na svoje pravo stanje. Pa ni tako hudo, kakor smo kričali. Šele sedaj ugotavljamo, da so lanska vina nad pričakovanje dobra. Kolčina pa je majhna. Cena se giblje od 4 do 7 Din po kvaliteti.

kega tedna ni plagiat tujih podobnih del, ampak je res slovenski v prevodu in razlagi. Anton Trstenjak.

★

Iz zgodovine slovenskega slikarstva — je naslov študije, ki jo objavlja letošnja »Mladika«. Avtor, dr. Stelč, se v zadnji številki imenovanega družinskega lista bavi posebno z dekorativno slikarjo cerkvenih obokov. List ima tudi sicer več zanimivih prispevkov.

V bližnji prihodnosti bo v zagrebškem Narodnem gledališču premiera opere »Udovica Rošinka«, katero je komponist Dobronič uglasbil po Golarjevi komediji »Vdovi Rošinki«. O kompoziciji dela je napisal nekaj misli Dobronič v reviji »15 dana«.

IV. letno poročilo čehoslovaško-jugoslovanske lige v Brnu prinaša letošnje delovanje lige za kulturno zbližanje obeh bratskih držav. Poročilo se nanaša na vsa kulturna prizadevanja po jugoslovanskih in čehoslovanskih mestih, z brošurami, članki v listih, medsebojnimi obiski, predavanji, izmenjavanji gledaliških del itd., kar naj bi kakorkoli pripomoglo k resnejšim stikom južnih in severnih slovanskih narodov.

Romunski znanstveni kongres. Romunska zveza za znanost bo priredila v Bukarešti v dneh od 13. do 15. aprila pod pokroviteljstvom vseh romunskih znanstvenih zavodov »Kongres romunske zveze za napredek znanosti. Kongres ima zlasti namen pokazati sodobno višino znanosti v Romuniji.

Dela ruskih klasikov v filmu. Listi javljajo, da bodo ruski filmski režiserji začeli v bližnjih dneh s snemanjem filmov, v katere bodo pozajeli nekatera dela ruskih klasikov. Za zdaj so na vrsti nekatera dela Dostojevskega, Saltikova Ščedrina, Ostrovskega itd.

Kulturni obzornik

„Veliki teden“

Prevedel in priredil Jože Pogačnik. Založila Družba sv. Mohorja v Celju. 1934.

Ze nekaj let sem se tudi med Slovenci poživljal liturgična misel: obnova sveta v Kristusu je liturgična obnova. Uvod v to so prevodi liturgičnih knjig, s katerimi naj bi postale dragocene vrednote bogoslužja dostopne tudi širšim krogom. Vendar dozdaj še razen Voduškovih »Svetih maš« nismo imeli nobenega večjega dela v slovenskem jeziku. Zato pomeni Pogačnikova prireditve »Velikega tedna« v tem pogledu važen korak naprej. Saj je to po obsegu (322 strani) in zamisli gotovo največje in reči smemo naravnost monumentalno liturgično delo, ki obsega v prevodu celotno bogoslužje: brevir, sv. mašo in vse ostale obrede velikega četrta, petka, sobote in še velikonočne nedelje.

V razumevanje te po svoji vsebini najbogatejše božje službe nas prevajavec vpelje z obširnimi, 64 strani obsegajočim uvodom, kjer nas v šestih stopnjah vedno bliže vodi do skrivnosti velikega tedna. Prva tvori dogmatično podlago vsem nadaljnjim: Cerkev je skrivnostni Kristus, Cerkevno leto pa je vsakokratno obnavljanje Jezusovega življenja. Drugič: To Kristusovo življenje in smrt se resnično obnavlja predvsem v najsvetejši daritvi, katera nam je v spomin trpljenja in vstajenja Kristusovega; in ker pomeni to dvoje v cerkvi prav veliko noč, zato je vsaka nedelja prav za prav za nas velika noč. Tretjič: Vendar pa Cerkev še posebno obhaja spomin Gospodovega trpljenja in

vstajenja vsako leto o velikonočnem času. Ta doba je najstarejša in jedro liturgičnega leta. Cerkev obhaja njene skrivnosti s sveto tridnevno: trpljenje na veliki četrtek, petek in soboto, vstajenje pa na velikonočno nedeljo, ponedeljek in torek. Danes obsega veliki teden čas od evetne nedelje do velikonočne procesije. Sledi mu velikonočna osmina do bele nedelje. Namen teh svetih dni je duhovna obnova, vstajenje. Četrtek: Ta obnova se doseže tem popolneje, čim popolnejša je priprava nanjo, zato imamo pred velikim tednom tri predstopnje: predpostni, postni čas in čas trpljenja in (petič): čim slovesnejše in daljše je praznovanje odrešenja in vstajenja; zato sledi velikonočni nedelji velikonočni teden in po beli nedelji velikonočni čas v ožjem pomenu, ki traja do soboto po binkošti. Šele tako nam na šesti stopnji nudi pregled nad vso veličastno stavbo velikonočne dobe v vsej svoji veličini.

Temu splošnemu dogmatičnemu uvodu sledi podrobni uvod v veliki teden z razlago njegovega bogoslužja. Tu se nam odpira pogled v posamezne molitvene ure (jutrnceje itd.) in njih liturgični pomen.

Ob koncu Uvoda so dodana »Navodila« soboto po binkošti. Šele tako nam na šesti cerkvenikom. Nato sledi prevod celotne liturgije vel. tedna in sicer po istem redu, kakor se v cerkvi opravljajo, samo stalni del svete maše je dodan za vse dneve ob koncu velikonočne liturgije. Pred vsakim odstavkom: jutrnjicami, molitvenimi urami, posameznim psalom, oziroma berilom in obredi, je vrnjena kot uvod v nekaj jedrnatih vrstah napisana vsebina oziroma razlaga dotičnega odstavka s praktičnimi navodili, kako je treba obred opraviti.

Te nove liturgične knjige moramo biti

Slovenci dvakrat veseli, ne le, ker je po svoji vsebini izredno dragocena, ampak tudi, ker je izdaja tako posrečena kakor dozdaj malokatera podobna knjiga. Navadno namreč niso obsegale vsega, kar bi po svojem namenu morale nuditi, ali pa so bile sicer izčrpne, toda izdane v zelo neprimernih oblikih. Ta prevod »Velikega tedna« pa je izčrpen, a hkrati v primerni obliki molitvenika; s trojnim različnim tiskom je tako pregleden in v razlagah tako umiljiv, da ga bo s pridom uporabljal ne le duhovnik, marveč sleherni laik.

Razen tega vse delo razodeva, da je izšlo izpod peresa dogmatično temeljito podkovane razlagave, ki je zmožen brez tiste osladno čuvstvene primesi v človeku vzbuditi potrebna religiozna čustva: še več: prevajavec pesnik je znal z lastno pesniško silo preliti lepoto večkratnih bibličnih slavospvov v domači jezik. Zelo prav je Pogačnik upošteval tudi sledeče: Kar je pri nas v liturgičnih cerkvenih knjigah že sprejeto (Obrednik, Cerkevni molitvenik), je kar prevzel; taka enakost v liturgičnih tekstih nam je namreč nujno potrebna, saj je imel do sedaj vsak liturgični molitvenik trdovratno svoj lasten tekst. Poleg tega je prevajal je tinski, resnično liturgični tekst, tako da je to veren in za duhovnika praktično potreben prevod, česar za prevode iz hebrejskega besedila ne moremo trditi.

Jako dragocena so tudi tolmačenja liturgične simbolike, zlasti oni migljaji, ki služijo verski obnovi in ki razlagajo naše bolj specifično krajevne običaje, katerih razlage zato tudi ni zlahka najti v tujih primernih (n. pr. blagoslov velikonočnih jedil, božji grob, vstajenje itd.).

Tako torej celo Pogačnikovo delo priča o veliki samostojnosti, njegov prevod »Vel-

15.000 Din v dimniku Po petih mesecih pojasnjeni vlom

V Sremski Kamenici je bilo, kakor smo svoj čas že poročali, 2. oktobra preteklega leta vlomljeno v hišo kmeta Jože Batorijskega. Tatovi so odnesli leseno skatlo, ki je bila skrita v dimniku in v kateri je bilo 15.000 Din. Pri policijski preiskavi so se domači, posebno Batorijska žena, zapletli v protislovja tako da je bila policija prepričana, da je bil vlom fingiran. Zapri so Batorijskega ženo, njegova zeta in 24 letnega kmeta Ivana Nemeta, ki so jih pa pozneje zaradi pomanjkanja dokazov zopet izpustili in preiskavo proti njim ustavili.

Po petih mesecih se je pa tajni policijski posrečilo ta slučaj razjasniti in ugotoviti, da gre res za pravi vlom, ki ga je izvršil eden izmed svoj čas

aretiranih, namreč Ivan Nemet, s pomočjo kmetov Zeleznjaka in Dorčica. Neki tajni policijski agent je zapazil, da zapravlja Nemet po gostilnah znatne vsote denarja. Pazil je nanj in ga končno prijel. Pri zaslišanju je Nemet priznal vlom v Batorijskevo hišo in izdal tudi svoja pomočnika, ki sta bila aretirana in sta vse priznala. Nemet, pri katerem so našli samo še 350 Din, je povedal, da so si plen vsi trije razdelili. On sam je nakupil celo množico najrazličnejših stvari, katere so našli v njegovi hiši. Aretiran je bil tudi neki Bajazet, kateremu je Nemet dal 1000 Din. Ostali denar so zapili. Vso tatinsko družbo je policija izročila sodišču.

Kaj pravite?

Ali ste že slišali tisto zgodbo o vizitki, ki sedaj od ust do ust kroži po Ljubljani in ki se ji vsakdo grenko nasmeje. Res bi bilo škoda, ako bi se kar tako pozabili in vredno jo je napisati, da bodo tudi v bodočih časih vedeli, kako smo v naših časih reševali vprašanje brezposelnosti.

Ako se je tisti brezposelni lagal, se pa še jaz, toda v velikem krogu brezposelnih in revežev, je povedal tole:

»Prišel sem k odličnemu gospodu in ga prosil, naj mi preskrbi kako delo, zaslužek ali podporo. Gospod je bil hudo prijazen z menoj, mi je obljubil svojo pomoč ter mi dal tole vizitko. Brezposelnost je izlekel vizitko in jo pokazal, da jo je vsakdo videl. Nato pa je nadaljeval: »Od tedaj so prešli štirje meseci, jaz in moja družina pa še vedno stradamo. Od vseh mojih prošnje imam samo tole lepo vizitko. Vprašam pa vas, ali more revna družina 4 mesece živeti od ene same vizitke? Tako je dejal in ljuto zamahnil z gospodovo vizitko. Mi pa smo umolkli in si mislili vsak svoje.

Panhormon je hormon, ki deluje na vse notranje žleze in normalizira njih delovanje. Razen tega deluje tudi na delovanje srca, krvni obtok, dihanje, sestav krvi in sicer. kakor tudi na izločevanje sečne kisline in drugih škodljivih snovi iz krvi. Vaje panhormon je oglikovka kisline. Zato mora imeti vsaka dobra mineralna voda v sebi razen zdravilnih mineralov tudi večjo količino oglikovke kisline. Znamenite Radenske vode so po vsebini oglikovke kisline namnožene v Jugoslaviji zato so tudi tako zdravilne.

Uboj v Zdenski vasi pred sodiščem

Novo mesto, 6. marca.

Danes je pred kaz. senatom trojice bila obravnava zoper 29 letnega Jožeta Zgajnarja in 23 letnega Janeza Strnada iz Ceste pri Dobropoljah. Obtožena sta bila, da sta ponoči 24. oktobra 1932 v Zdenski vasi pri Dobropoljah vsak s svojim kolom Ignacija Strnada po glavi tako težko poškodovala, da se mu je udrla lobanja in da je vsled otrpneja možganov umrl.

Iz dokaznega postopanja smo povzeli, da je v tej zadevi že bila obravnava pri sodniku poedincu dne 2. maja 1933. Tedaj je bilo toženih šest lantov, čas, da so v tepežu ubili Ignacija Strnada, ne da bi se bilo dalo dognati, kdo je to storil. Jože Zgajnar tedaj ni bil obtožen. Ker so fantje smatrali, da so po nedolžnem obsojenju, so obrazložili dogodek in izjavili, da je smrtonosno rano na glavi Ignaciju Strnada prizadel Jože Zgajnar. Zaradi tega se je postopanje zoper Zgajnarja obnovilo, zoper druge fante — razen Janeza Strnada — pa je bilo kazensko postopanje ustavljeno.

Pri glavni razpravi je Jože Zgajnar obremenoval Janeza Strnada, češ, da je tudi leta udaril enkrat po glavi Ignacija Strnada, istočasno kakor on. Zaslišana pričča Anton Milčič, ki je dogodek točno opazoval, da je bil Strnad Janez prizadel kaklo poškodbo, ker je bil v dotičnem trenutku, ko je Zgajnar udaril s kolom pokojnika po glavi, oddaljen kake 4 m od Zgajnarja. Janez Strnad je poudarjal, da mu je Zgajnar sovražen, ker je vso zadevo razkril in je zaradi njega Zgajnar obtožen.

Senat je prisodil Jožetu Zgajnarju 3 leta robitve, Janeza Strnada je pa oprostil vsake krivde in kazni. — Kaz. senatu je predsedoval svet. Kuder, votanta sta bila sodnik Beljan in sodni pristav Tratnik. Obtožnica Zgajnarja je branil odvetnik Bučar, Strnada pa odvetnik dr. Česnik.

Naznanila

Liubljana

1 Kino Kodoljevo. Danes in jutri ob 20 dvojni spored: »Paprika« (Franciška Gaal) in »Piskač s Prerije« (Ken Maynard).

1 Koncert tenorista Marija Šimenea bo drevo ob 20 v veliki uniojski dvorani. — Pri klavirju spremlja prof. Srečko Kumar. Predprodaja vstopnic v knjižnici Glasbe Matic, začetek koncerta točno ob 20.

1 Ustanovni občni zbor Kluba nenamernih slovenskih oblikovalnih umetnikov bo drevo ob 8 v restavraciji »Zvezda«. Vabimo vse prizadete umetnike, prijatelje našega pokreta in ljubitelje slovenske likovne umetnosti. — Pripravljalni odbor.

1 Bolniška blagajna mestnih nameštencev ljubljanskih ima svoj letošnji redni občni zbor v torek, dne 13. t. m. ob 18 v zborovalni dvorani mestnega načelstva z običajnim dnevnim redom.

1 Združenje fotografov za Dravsko banovino v Ljubljani ima svoj občni zbor 21. marca ob 10 dopoldne v dvorani zbornice za TOI, Beethovnova ulica.

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Maribor

1 Magdalene igrajo v nedeljo 11. t. m. ob 17 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Privedijo igro »Nebesna na zemlji«. Režira Vilko Č.

1 Oddelek kontrole mer v Mariboru, Franciška ulica 11, sprejema od današnjega dne naprej vsak ponedeljek, sredo in petek dopoldne na pregled in žigovanje tudi domače izdelke iz zlata in srebra, na kar se interesentje opozarjajo.

Koledar

Petek, 9. marca: Franciška Rimska, vdova; Gregorij Nis. (Budislav), škof.

Novi grobovi

† V Gorici je 7. marca po dolgi bolezni v 76. letu starosti mirno v Gospodu zaspala gospa Neža Kamušič roj. Rijavec. Pokopali jo bodo danes na mestnem pokopališču v Gorici. Naj ji sveti večna luč! Zaljučimo naše globoko sožalje!

† V Malivasi pri Trebnjem je umrl v 77. letu starosti g. Mihael Lah, veleposestnik. Pogreb bo v soboto ob 8 na pokopališču v Dobriču. Naj v miru počival Preostali naši sožalje!

† V Horjulu je umrla bivša gostilničarka g. Ana Cepon, roj. Rihar. Pokopali jo bodo v soboto ob 10 dopoldne. Blag ji spomin! Zaljučimo naj tolaži Bog!

Osebnosti

— Iz sodne službe. G. dr. Josip Šmid, sodnik okrajnega sodišča v Laškem, odhaja za starešino okrajnega sodišča v Slovenjgradec. V Laškem si je v teku svojega dolgoletnega službovanja in vestnega dela pridobil med ljudstvom vsesplošen ugled. Na njegovo mesto v Laško je prišel sodnik g. Ustar iz Rogatca.

— Diplomirani so bili na juridični fakulteti ljubljanske univerze gg.: Bučar Franc, Ferjan Karel, Dolenc Jurij, Erman Marjan, Ropotar Maksim in Schenk Vladimir.

Ostale vesti

— Organizacija radikalne socialne stranke končana. Tajništvo Radikalne socialne stranke (stranka dr. Janjčiča) sporoča: Vodstvo RSS je na seji 6. t. m. ugotovilo, da so organizacije te stranke že ustanovljene — več okrajih, kakor pa zahteva zakon, in v vseh 9 banovinah. Zato bo vodstvo stranke v smislu čl. 15 zakona o združevanju notranjemu ministru predložilo dokaze o zakonski organizaciji in zaprosilo za končno odobritev obstoja in delovanja.

— Bojevnik, invalid! V nedeljo, dne 11. marca 1934 se zberemo na manifestaciji borcev Jugoslavije v Mariboru. Iz Ljubljane vozi poseben vlak z odhodom točno ob pol 7 zjutraj. Naročite vozovnice proti vplačilu zneska 50 Din v pisarni »Boja« Ljubljana, Kolodvorska ulica 8 ali pa pri »Putniku« v Ljubljani.

— Šolska upraviteljstva opozarjamo, da dostavijo takoj računovodstvu banke uprave unikat in duplikat plačilnega lista za april, ker se bo sicer izplačilo mesečnih prejemkov radi tehničnih ovir zopet zakasnelo. Gornjemu pozivu naj ugodijo upraviteljstva, četudi še ni prejelo uradno plaše za marec. Plačilni list za marec naj vrnejo računovodstvu naknadno po izplačilu prejemkov. — Sekcija JUJ za draveko banovino.

— Ljudje, ki trpe na budem zaprtju in jih vrhu tega muči preobčilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljejo zjutraj in zvečer četrtino naravne »Franz-Josef« grenčice Vodilni zdravniki kirurški zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah.

— Trimesečni gospodinski tečaj se je vršil v Lazah v Tuhinjski dolini od 4. decembra do 28. februarja. Bil je zelo lepo obiskan, za zaključek pa so dekleta, ki so ga posecala, priredile lepo razstavo. Pokazala so, da so si v kratkem času izpopolnila svoje znanje v domačem gospodinstvu, zlasti pa v kuharski umetnosti. Na razstavo je bil neprimerno veliko naval in obiskovalci so po-

Celie

c Dijaška predstava preložena. Današnja predstava »Deseti brat« je zaradi smrtnega slučaja preložena na četrtek, dne 15. t. m. Ključena vstopnice naj si obištevno obdržijo za ta datum.

c Gledališka predstava Jugoslovanske strokovne zveze bo v nedeljo ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice. — Vprizori se »Žrtve spovedne molčečnosti«. Vstopnice so v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi, na dan predstave pa od 9 do 12 in od 2 do 4 pri dnevnih blagajni v Ljudski posojilnici.

Drugi knji

Dev. Mar. v Polju. Dramatični odsek tukajšnjega Prosvetnega društva vprizori v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8 zvečer narodno igro v štirih dejanjih »Žrtve prisrce«. Cena sedežem 8, 6 in 4 Din, stojšča 3 Din, galerija 4 Din.

Škofja Loka. Oklet Ljubljanske Zvona nas zopet obišče v nedeljo, dne 11. t. m. in priredi v Škofji Loki koncert slovenskih narodnih in umetniških pesmi. Koncert bo v dvorani Društvenega doma ob 8 zvečer, na kar opozarjamo posebno okoliščane. Vstopnice si preskrbite že v predprodaji pri trgovcu gosp. Lovru Planini.

Naše dijaštev

Idejni teden J. k. a. d. »Danice« se bliža koncu. Danes, v petek bosta predaval gospoda: ob 9 dop.: min. dr. Gosar O osnovnih problemih socialnega vprašanja in ob 4 pop.: prof. Miklavčič Mladinska gibanja naše dobe. Vabimo.

Poizvedovanja

Zenska površna jopica je bila najdena v nedeljo na Sv. Katarini. Naslov pove uprava »Slovenec«.

kupili vse, kar je bilo razstavljeno. Tečaj ste vodili gospa Helena Kelharjeva in gđc. Olga Milavčeva. V okviru gospodinskega tečaja se je vršil v soli v Zg. Tuhinju tudi 14 dnevni tečaj za dojenčke, katerega je obiskovalo vsak dan okrog 100 mater in deklet iz vseh vseh okrog Tuhinja. Za lep in koristen pouk so bile številne udeležence prirediteljem od srca hvaležne in vsi želijo, da bi se podobni tečaji vršili čimbolj pogosto, kar bo v vsestranske korist naši lepi Tuhinjski dolini.

— Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črevesa in travno pospeši prebavo.

— Celjska »Deutsche Zeitung« v Avstriji prepovedana. Avstrijska vlada je prepovedala za eno leto uvoz lista »Deutsche Zeitung«, ki izhaja v Celju.

— Z gimnazije v Vinkovcih je bilo izključenih 7 dijakov radi neprimernega vedenja.

— Oropal župnika, ki ga je krstil. Pred okrožnim sodiščem v Požegi se je te dni vršila razprava proti Djuru Ostrišu, ki je v noči od 25. na 27. novembra preteklega leta oropal župnika Stehno v Požeških Sestvah. Omenjene noči se je župnik nenadoma prebudil in opazil v sobi dva človeka, ki sta brskala po predalih. Ko sta lopova opazila, da se je župnik prebudil, sta skočila k njemu in mu zagrozila, da ga ubijeta, če ne da denarja. Eden je držal nad njim odprt nož, drugi pa je šel naprej brskati po predalih. Odnšla sta vse, kar se jima je zdelo vredno. — Ostriš je bil obsojen na 12 let robitve in trajno izgubo čestnih pravic. Zanimivo je, da je župnik Stehna krstil Ostriša.

— Pojasnjen umor pri Zagrebu. Poročali smo o umoru v Topusku pri Zagrebu, katerega žrtve je bil gozdarski svetnik Marakovič. Marakovič je ubil nekdo iz zasede, ko se je peljal mimo na vozu. Sedaj je orožništvo prijelo nekoga Rada Madjarca, ki je bil nedavno odpuščen iz službe pri podjetju, ki mu je bil Marakovič član ravnateljstva. Madja-

Zahtevajte Gaglova vrtna semena!

rac ne more dokazati alibija za tisti dan in je par dni prej govoril svojim prijateljem, da se bo maščeval nad Marakovcem, ki je kriv, da je on izgubil službo. Madjarac zanika vsako krivdo.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani priporoča sledeče: Adam: Christus unser Bruder. 257 strani. Vezano 80 Din. — Blüml: Ignaz Selpel. Ein grosses Leben in kleinen Bildern. 288 strani. Vezano 50 Din. — Blüml: Ignaz Selpel. Mensch, Christ, Priester in seinem Tagebuch. 268 strani. Vezano 45 Din. Faulhaber: Die sozialen Werte des alten Testaments. 22 strani. Vezano 5 Din. — Faulhaber: Die sittlichen Werte des alten Testaments und ihre Aufwertung im Evangelium. 24 strani. Vezano 5 Din. — Faulhaber: Rufende Stimmen in der Wüste der Gegenwart. Izbrani govori, pridige in pastirska pisma. 476 strani. Vezano 136 Din. — Faulhaber: Zeitrufe — Gottesrufe. Izbrane pridige. 470 str. Vezano 124 Din. — Parsch: Das Jahr des Heiles. Klosterneuburger liturgični koledar. II. del. Velika noč. 655 strani. Vezano 68 Din. — Pfleger: An junge Menschen. Premišljevanja in nagovori o nedeljskih evangelijih. I. del. Od adventa do binkošti. 157 strani. Vezano 57 Din. — Schnell: Gott unser Du. 15 strani. Vezano 50 Din. — Zermahr: Die Liturgie der Osterfestzeit in Predigten. 77 strani. Vezano 26 Din.

— Za svoj denar kupujte prvotrajno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

— Ko se začne cevi poapnevat, deluje uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi.

Obč. volitve v Sv. Juriju ob Ščavnici

Upravno sodišče v Celju je pod št. A 472-33-16 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Sv. Jurij ob Ščavnici, okraj ljubomersko-radgonski, se je v volivnem imeniku vpisanih Stuehec Franc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, dne 23. oktobra 1933, torej v odprtem roku osmih dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50, odstavek 5, zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe izvršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanega je upravno sodišče po pregledu pritožbe in vseh volivnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelj trdi med drugim, da je bil v nasprotju s predpisi za predsednika volivnega odbora določen Lubej Franc iz Ljubljane, ki v občini Sv. Jurij ob Ščavnici niti ne stanuje niti nima volilne pravice; da je bil pritožitelj kot predstavnik Korošakove liste odstranjen iz volivnega lokala, ker je zahteval, da se vpiše v zapisnik njegov protest proti agitiranju predsednika volivnega odbora v volivnem lokalu; da se ni ugodilo zahtevi predstavnik Korošakove liste, odnosno njegovega namestnika, da v pogleda volivni zapisnik, da se primerjajo uradni zapiski z njegovimi, da se ugotovi, koliko volivcev je glasovalo in koliko jih je glasovalo za eno in drugo listo; in da je po zapisnikih predstavnik Korošakove liste, odnosno njegovega namestnika ta lista dobila 237 glasov in Zrnečeva lista 213 glasov, dočim je dobila po uradnih podatkih prvomenovana lista 206 glasov, a drugomenovana 244 glasov.

Glede osebe predsednika volivnega odbora izvira iz volivnih spisov, da je bil za predsednika določen Lubej Franc, šef pisarne načelstva »Savca Sokola Kraljevine Jugoslavije« v Ljubljani, ki pa ni imel volilne pravice v občini Sv. Jurij ob Ščavnici. Ta postavitev ni v skladu z določilom § 6 banovinske volivne uredbe, glasom katere se postavi za predsednika volivnega odbora oseba izmed pisanih volivcev dotične občine.

Glede odstranitve pritožitelja kot predstavnik Korošakove liste iz volivnega lokala izvira iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora v času glasovanja, da je bil pritožitelj ob 8 odstranjen zato, »ker je oporekal odredbam predsednika volivne komisije«. Iz izjave članov volivnega odbora Zrneča Alojza in Topolnika Franceta na predmetno pritožbo pa izhaja, da je bil pritožitelj izključen od prisostvovanja volivnemu postopku zato, ker je zelo često zahteval, da se vpiše kaka njegova pripomba v zapisnik, kar pa je predsednik volivnega odbora odklonil, češ, da bo vse ugovore po glasovanju vzel v zapisnik.

To naziranje predsednika volivnega odbora ni pravilno. Po § 34 zakona o občinah imajo predstavniki kandidatnih list pravico, prisostvovati poslovanju volivnega odbora in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Nikar pa ni rečeno, da se podajo te pripombe šele po končanem glasovanju. Nasprotno, opazka se mora v konkretnem primeru napraviti takoj, ko se opazi kakšno nepravilnost v poslovanju volivnega odbora, da se ta nepravilnost ugotovi in po možnosti odpravi. Pritožitelj je bil torej odstranjen iz volivnega lokala brez zakonitega razloga.

Glede kontrole volivnega postopka po predstavnikih Korošakove liste izvira predvsem iz zapisnika o poslovanju volivnega odbora po končanem glasovanju, da volivni odbor ni dopustil predstavniku omenjene liste, da bi med volitvami vpogledal volivne spise, »ker ima predstavnik liste samo pravico, biti navzoč pri volivnem aktu, ne pa, urejevati in vplivati na poslovanje volivnega odbora«. Nadalje so bili o gornji okolnosti zaslišani člani volivnega odbora in sicer: Lubej Francjo, Zrneč Alojzij in Topolnik Franc.

Lubej Francjo je pri okrajnem sodišču v Ljubljani pod prisego izpovedal, da sta mogla predstavnik Korošakove liste s svojimi mest slediti zapisnikarju pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname; da je namestnik predstavnik Korošakove liste enkrat popoldne zahteval, da v pogleda glasovalne sezname, a je priča kot predsednik volivnega odbora to odklonil, češ, da bo to lahko storil na koncu, če bo dopuščal čas; da je bil volivni odbor mnenja, da predstavnik liste nima pravice vrbiti kontrole na ta način, da bi hodil gledat k zapisnikarju, kako se oddani glasovi vpisujejo; in da predstavnik Korošakove liste — kolikor se priča spominja — ni zahteval primerjanja uradnih zapisnikov s privatnimi, niti ne vpogleda v uradne zapisnike.

Zrneč Alojzij je pri okrajnem sodišču v Gornji

Radgona pod prisego izpovedal, da predstavnik Korošakove liste s svojega mesta ni mogel videti, v kateri seznam je vpisoval zapisnikar pojedine oddane glasove; da ves čas glasovanja ni nobeden od predstavnikov Korošakove liste zahteval, da se mu dovoli vpogled v glasovalne sezname; da si je predstavnik Korošakove liste ves čas glasovanja zapisoval, koga je kdo volil; in da je predstavnik Korošakove liste po izvršenem glasovanju zahteval, da v pogleda uradne zapisnike in da se ti zapisniki primerjajo z njegovimi privatnimi, a je predsednik volivnega odbora vse te zahteve odklonil.

Topolnik Franc je pri okrajnem sodišču v Ljubotomu pod prisego izpovedal, da ne more povedati, ali je predstavnik Korošakove liste mogel slediti zapisnikarju pri vpisovanju oddanih glasov, da pa bi bil sam z dotičnega mesta mogel opazovati vpisovanje oddanih glasov; da je predstavnik Korošakove liste med glasovanjem zahteval vpogled v posamezne sezname in da mu tega predsednik volivnega odbora ni dovolil; in da se ne spominja, ali je predstavnik Korošakove liste po glasovanju zahteval vpogled v uradne zapisnike in primerjanje uradnih in privatnih zapisnikov, pač pa ve, da je bilo po končanih volitvah neko prekanje.

Na postavi izpovedbe Zrneča Alojzija, kateremu gre posebna vprašanja, ker je bil Korošakov protikandidat, smatra upravno sodišče za dokazano, da predstavnik Korošakove liste, odnosno njegov namestnik s svojega mesta ni mogel slediti zapisnikarju, ki je vpisoval oddane glasove v posamezne glasovalne sezname. Priča Lubej Francjo je sicer izpovedal nasprotno, vendar podpira Zrnečev izpoved tudi dejstvo, da je sedel zapisnikar na nasprotnem koncu mize in da je vpisoval v tri sezname, ki so bili po velikosti in barvi (beli) vsi enaki.

Na podstavi izpovedb Lubeja Francja in Topolnika Franceta v zvezi z zgoraj navedenim zaiznamkom v zapisniku o poslovanju volivnega odbora po končanem glasovanju smatra nadalje upravno sodišče za dokazano, da predstavnik Korošakove liste, odnosno njegovemu namestniku med glasovanjem ni bil dovoljen vpogled v uradne zapisnike, zlasti v glasovalne sezname. Zrneč Alojzij je sicer izpovedal, da predstavnik Korošakove liste med glasovanjem ni zahteval vpogleda v volivne zapisnike, vendar je dostavil, da se to ni zgodilo v njegovi navzočnosti in da je bil popoldne kako polduro uro odsoten.

Končno smatra upravno sodišče na podlagi izpovedbe Zrneča Alojzija, kateremu gre radi že navedene okolnosti posebna verodostojnost, za dokazano, da se namestniku predstavnik Korošakove liste tudi po končanem glasovanju ni dovolil vpogled v uradne zapisnike in da se je odklonila tudi njegova zahteva, da se primerjajo uradni zapiski z njegovimi privatnimi. Sicer pa tega priča Lubej in Topolnik ne zanikujeta, nego le trdita, da se ne spominjata, če je predstavnik Korošakove liste to zahteval.

Iz tega stanja stvari, ugotovljenega z zaslusnim članom volivnega odbora, izvira, da je bila predstavniku Korošakove liste, odnosno njegovemu namestniku odvzeta možnost kontrole volivnega postopka, ki mu je šla po določilu § 34 zakona o občinah. Ta kontrola pa se lahko vrši na dva načina: 1. z nadzorovanjem zapisnikarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovalne sezname, in 2. z beleženjem oddanih glasov po predstavniških kandidatnih list.

V predmetnem primeru je bil predstavnik Korošakove liste prvi način kontrole zabranjen, ker se jima ni dovolil vpogled v glasovalne sezname med glasovanjem, niti nista mogla s svojega mesta slediti zapisovanju oddanih glasov. Pač pa si je glasom izpovedbe priča Zrneča Alojzija predstavnik Korošakove liste, odnosno njegov namestnik ves čas glasovanja zapisoval oddane glasove. Vendar je za popolnost te kontrole potrebno, da se ob koncu glasovanja uradni zapisniki primerjajo s privatnimi zapisniki predstavnika in da se na ta način takoj poasnijo obstoječa nasprotstva med zapisniki. Kajti brez tega primerjanja je predstavniku odvzeta možnost, da uveljavi svoj dokaz o izidu volitev, ki si ga je prijavil z zapisovanjem oddanih glasov. V predmetnem primeru pa predsednik volivnega odbora ni dovolil, da se po izvršenem glasovanju primerjajo uradni zapisniki z zapisniki predstavnik Korošakove liste. S tem pa se je temu predstavniku brezuspešno tudi drugi način kontrole volivnega postopka.

Ta kršitev pravice predstavnik Korošakove liste v zvezi s pritožiteljevo trditvijo, da je volivni rezultat, ki je bil uradno razglašen, po zapisnikih predstavnikov Korošakove liste napaden, odvzame volivnim aktom in ugotovitvi volivnega rezultata glavni zakonski pogoj verodostojnosti.

Zato je moralo upravno sodišče že radi tega razloga pritožbi ugodi in v občinske volitve razveljaviti, ne da bi se bavilo z drugimi pritožnimi točkami, ki so podrejenega pomena.

Celie, dne 26. februarja 1934.

Mont Everest se je zvišal za 300 m?

Bogovi treščijo ob skalo vsakega zemljana - Tibetanci iztegujejo jezik v pozdrav

18. let torej ne bo smela nobena ekspedicija prodreti na tajnostno Himalajsko pogorje. Tibetanci planota se bo še bolj zaprla pred svetom. V vsej deželi se v zadnjem času širi še večje sovraštvo proti tujcem. Tibetanski svečeniki namreč pripisujejo nedavno potresno katastrofo v Nepal Evropecem in ti so tudi povzročili smrt Dalaj lame. Tibet leži ob severnih, Nepal ob južnih ostenkih ogromnega himalajskega pogorja. Tibet je nedavno zgubil svojega velikega svečenika in vladarja Dalaj lamo, ki je umrl skrivnostne smrti. Nepal pa je nedavno obiskal strašen potres. Prazno-vernemu ljudstvu je okolnost, da je obstalo okoli 3000 templjev nepoškodovanih, še bolj utrdila vero, da so bili bogovi razžaljeni in da so zato poslali potres. Tibetanci »učenjaki« so ugotovili, da se je Mount Everest povišal za 300 metrov po zadnjem potresu. Vse pogorje je dobilo drugačno obliko, ker hočejo bogovi preprečiti, da bi se predzrnila človeška noga stopiti na ta sveta tla...

Polkovnik P. T. Etherion, ki je organiziral zadnjo ekspedicijo čez Mount Everest z letalom, je dal angleškim časnikarjem znečilno izjavo o ekspedicijah v Himalajsko pogorje. »Vsi višji vrhovi na Himalaji so sveti in Mount Everest je najsvetejša gora med njimi. Neki stari lama, ki sem ga spoznal na poti k maharadži v Thaimandu, glavnem mestu »prepovedanega kraljestva« Napala, je na moje vprašanje, ali mi bodo dovolili, da preletim Himalajsko pogorje, odgovoril, da ne sme noben človek nekanonovano stopiti na vrh Everesta, ki je najvišji vrh boginje Zemlje. Bogovi bi stegnili svojo roko in treščili ob skalo tega predzreža. Ko sem zopet vprašal, ali bi bogovi dovolili, da bi Evropci Mount Everest preleteli, je svečenik nekoliko obstal; ni namreč še nikdar v svojem življenju videl letala. Vprašanje sploh ga je silno zaskrbelo, saj bi po njegovem ne bilo izključeno, da ne bi pilot od zgoraj z letala gledal na bogove...

Rajski Dalaj lama je bil Evropecem prijazen. Kljub temu je silno nerad izdajal dovoljenja za ekspedicije na Himalajo. V deželi je užival veliko zaupanje. To dokazuje že dejstvo, da je dočakal razmeroma visoko starost. Večina njegovih prednikov je umrla že pred 19. letom svoje starosti. Vsi ti so bili namreč zastrupljeni. Kljub temu, da so mu bili podaniki zelo vdani, se je proti njemu organizirala močna opozicija pod geslom, da je

lama Evropecem preveč naklonjen. Da bi strl odpor opozicije, je Dalaj lama prepovedal nadaljne ekspedicije na Himalajo. Dalaj lama se je silno čutil drznosti evropskih hribolazcev, ki se niso ustrašili najhujših nevarnosti samo, da bi preplezali do trdnjave bogov. Ker je večina njegovih podložnikov vedela, da ima rad Evropece, se je njegovim ukazom vendar pokorila in ni nadlegovala ekspedicij. Prepoved nadaljnjih ekspedicij ostane v veljavi 18 let. Med tem časom bo vladal deželi opat samostana v Radrengu. Ta je Evropecem sovražna. Nika-kega dvoma ni, da bo ostala prepoved v veljavi.

On bo tudi skrbel za to, da se novi Dalaj lama vzgoji v njegovem duhu. Dalaj lama je bil že rojen. Izbran pa še ni bil. To je eden izmed tistih otrok, ki so bili rojeni na dan smrti Dalaj lame. Tibetanci namreč verujejo v reinkarnacijo, to je v zopetno uveličevanje umrlega. Izbrati novega Dalaj lamo med tolikšnimi otroci ni prav težko; kajti bogovi vodijo roko izbirajočega svečenika. Ko bodo otroci stari 3 leta, jih bodo zbrali v palači umrlega Dalaj lame. Pravi njegov naslednik bo takoj spoznal svojo imovino. Imena otrok bodo napisali na listke, ki jih potem položijo v zlato žaro. Po dolgih molitvah bo izvele dotedanji regent in listek. Na tem bo stalo ime bodočega Dalaj lame. V tem je zopet oživila duša umrlega Dalaj lame.

Ta bo vzgojen v samostanu, kjer ga bodo pripravljali na važno službo. Vlada postane še, ko dopolni 18. leto. Dotlej obdrži vso moč v svojih rokah sedanji regent, ki tudi vodi ministrske seje.

Izmed vseh dežel na svetu je Tibet gotovo najbolj zaprt pred moderno civilizacijo. Ze tisočletja prehajata kultura in vera od roda do roda. V zadnjem času je prodrla v te kraje nekaj izdelkov moderne industrije v Evropi in na Japonskem. Tibetancem sicer nekaj časa te predmete uporablja, končno pa jih zažene proč, trdeč, da so to hudičeve iznajdbe. Značilno je, da se Tibetanci še vedno pozdravljajo na ta način, da krepko izteguje jezik. Tibetancem se sme kopati samo enkrat na leto; edino norec bi si dovolil več kakor eno kopel. Tudi zadnji pastir se brani z vsemi štirimi kultur-nega vpliva. Majhno je torej upanje, da bi se Evro-pi v kratkem času posrečilo priti do rudnin, ki jih skriva ta dežela. Tudi Japonska posega v to deželo in zato je verjetno, da bo prav zaradi tega prišla v nov konflikt z Evropo.

Costes je srečno pristal v Münstru

Slavni francoski letalec Costes, ki je hotel na kratek izlet na Holandsko, je moral zasloni pristati v Münstru. Francozi so se za njegovo življenje že ustrašili; zelo pa so se oddahnili, ko je prispela vest, da je zaradi megle pristal v Münstru.

Dva leva in tiger v otroški sobi!

Iz neke cirkuške kletke v Poitiersu na Francoskem sta ušla dva leva in en tiger. Po dolgem iskanju so našli zveri v nekem zasebnem stanovanju, kamor so vdreli skozi odprto okno. V sobi je spalo dekletce. Zveri so se ulegle na tla in spale. Ko se je otrok zbudil in pričel klicati starše, da bi jim pokazal te velike in nenavadne igrače, so se odrasli silno ustrašili in zaklenili vrata od zunaj. Tedaj so se prebudile tudi zveri in pričele razgrajati; napravile so veliko škodo. Skozi okno so zopet skočile na cesto. Ujeli so jih šele po velikem trudu.

Najmanjši ptiček na svetu

Cisto majhnega kolibra, ki ni nič večji kakor navadna čebela in je torej gotovo najmanjši ptiček na svetu, so odkrili ornitologi zavoda Smithsonian Institution na planoti Haiti. Dognali so da gre v resnici za ptico in ne morda za žuželko. Majhni junak je silno bojevit in napada celo ptice, tako velike kakor je kos, ako se približajo njegovemu gnezdu.

9 mrtvih radi strupenih gob

Iz San Louis-Obispa poročajo, da je umrlo na neki kmetiji pri Arroyogrande 9 ljudi za zastrupljenjem z gobami. Še 22 drugih ljudi, med temi tudi dva posestnika, je hudo obbolelo. Po hudih nalih je v teh krajih nenadoma zraslo silno mnogo gob. Kakor vse kaže, ni prebivalstvo razlikovalo strupenih gob od zdravih.

Življenje je v gibanju (Aristoteles).

Angleška mornarica bo pozdravljala sv. očeta

»Daily Telegraph« poroča, da je vrhovno poveljstvo angleške mornarice izdalo nova navodila glede pozdravljanja angleške mornarice. Nova navodila vsebujejo določilo, da se morajo tudi svetemu očetu izkazati časti suverena.

Hanna Reitsch se je v Južni Ameriki dvignila z z brezmotornim letalom 2000 m visoko

Zavrhnikova se pripravljata na izprehod. Gospa se kar ne more ločiti od ogledala. Končno pravi ljubeznjivo svojemu možu: »Moj ljubček, tako bi potrebovala novo obleko!«

Mož se nekoliko v zadregi smehlja: »Da, obleko, zopet obleko. Ali nimaš nikakih višjih smotrov?«

»Ah, da,« odgovori ona hitro, »rabim seveda tudi nov klobuk.«

Prav gotovo ne veš

da so smatrali Babilonci nasoljenega netopirja za delikateso prve vrste;
da je v Ameriških združenih državah nič manj kakor 4.25 milijona nepismenih;
da na zemlji opuščenega rudnika v državi Ohio poljski pridelki najbolje uspevajo;
da je ameriški varstveni urad postavil ta-le pravila za drsalce: led, ki je debel samo 2,5 cm, ni varen, pač pa drži 5 cm debel led eno osebo, 7,5 cm debel led drži že več skupin in led 10 cm debel se ne udere niti večjim skupinam drsalcev;
da živijo v tropični Ameriki nočni metulji, katerih peruti merijo skupno 30 cm;
da uporabljajo pri izdelovanju švicarskega sira pogosto 3-4 vrste bakterij, izmed katerih ima vsaka svojo nalogo.

R. Washburn Child potuje po nalogu ameriških Združenih držav po Evropi z namenom, da bi organiziral novo svetovno gospodarsko konferenco

»Če mi tega računa takoj ne plačate, bom vsem vašim upnikom dejal, da ste mi plačali.«

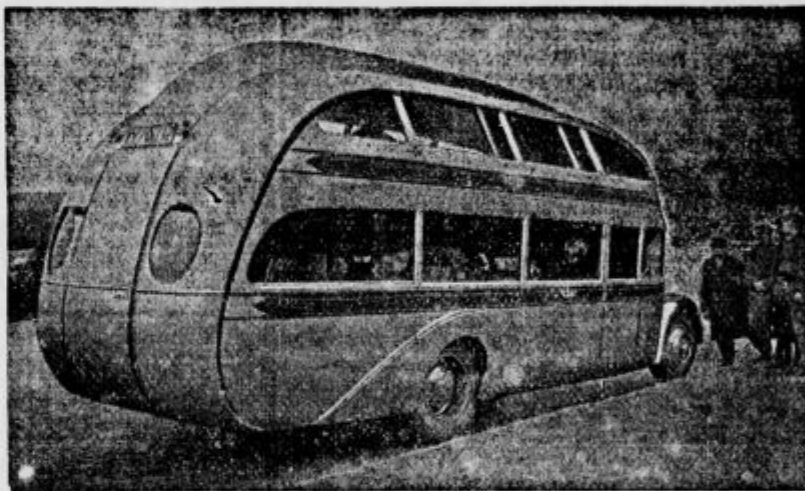
20.000 belgijskih delavcev stavka

V Verviersu, središču belgijske tekstilne industrije stavka 20.000 delavcev. Med stavko je prislo do nesvarnih incidentov, morala je poseči vmes policija

Tudi tehnika stremi za linijo

Na najnovejših avtomobilskih razstavah se pojavljajo tudi dvonadstropni avtobusi takšne oblike. - Sofer sedi v zgornjem nadstropju

Stokrat čez Atlantsko morje

Mični doživljaji pogumne strežnice

Miss Florence Dangerfield je pred nekaj tedni slavila čisto svojevrsten jubilej. Atlantski ocean je kot strežnica prevozila stotič. Zanimivi so njeni spomini in doživljaji na enem izmed največjih prekomorskih parnikov, »Aquitanijs«, ki jih je objavila v velikem angleškem listu:

Sloveča pevka Melba jo je vso vožnjo klicala za Flo, ker ji je ime Florence bilo predolgo. Ko se je na evropski obali izkrcala, pa ji je za uslugo, da ji je smela tako reči, stisnila v roko deset funtov, kar bi znašalo danes 2400 Din. Lepa napitnina!

»Kaj pa počenjate, kadar ste prosti,« me je vprašala najbogatejša dekle na svetu, Miss Hutton. Zelo se je začudila, ko sem ji povedala, da ves svoj prosti čas porabim za šivanje in krpanje oblek ter nogavic. Vztrajala je na tem, da je ves večer preživela med nami v kabini za strežnice. Njen oče nam je podaril vsaki po sto dolarjev, češ,

ker smo znale tako uspešno krajšati čas njegovi edinki. Milijonarji, katere sem imela priloiko videti in jim streci na našem parniku, so pa tudi čudaki in — skopuhi. Poznam nekega mednarodnega bankirja, katerega premoženje znaša nad sto milijonov dolarjev, ki pa svojemu strežaju izroči po vsaki prekomorski vožnji natančno — reci in piši — en dolar napitnine. Zato pa mora strežaj celih šest dni prenašati njegove muhe in mu znati že z obraza brati vsako željo. So pa zopet milijonarji, katerih največje veselje je, osrečiti druge. — Viljem Leeds, tako zvani »jekleni kralj«, je nekega večera ves parnik enostavno »kupil«, to se pravi, vsi potniki in celokupno uslužbenstvo so bili oni večer njegovi gostje. Vsega je bilo na razpolago in kar koli si je kdo zaželel, to je dobil, in spominjam se, da je samo račun za vino znašal preko 3000 dolarjev...

Tudi komičnih dogodkov ne manjka na prekomorskem orjaku. Neki novoporočeni par je na parniku še pred odhodom priredil večerjo. Nevesta je bila mlada, ženin pa že srednjih let. Ko je okoli polnoči parnik odrinil proti Evropi, se je novopečeni mož priplazil do mene ter me vprašal, ali je na krovu tudi zobni zdravnik. Pojasnila sem mu, da mu bo pač ladijski zdravnik izdrl zob, ako treba. »Ne, ne gre za to,« je dejal ves iz sebe. smolo, veliko smolo sem imel. V kopalnici mi je zobovje padlo iz ust na tla ter se razbilo, moja ženka pa ne ve, ne niti ne slutiti ne, da imam umetne zobe. Zdravnik zobovja seveda ni mogel in znal popraviiti in naslednji dan sem par opazovala. Smehljaj prejšnjega dne je z obraza mlade žene izginil.

Prav svoje vrste čudaška je bila neka starejša potnica iz Belgije. Cele dneve je ni bilo na izpregled in tudi k skupnim obedom ni prihajala. Zvečer pa, ko je zavladal na krovu mir, je prišla z nekakšnim zavojem pod pazduho, katerega je čez nekaj časa vrgla čez ograjo v morje. Meneč, da je to njeno ravnanje morda v zvezi z kakšnim zločinom, sem opozorila službujočega častnika na to. Naslednjega večera so ji pregledali zavoj in našli v njem kup pisem. »Moj mož, ki je pred letom umrl, mi je v svoji poslednji volji naročil, da na tak način uničim vsa njegova pisma in sedaj te vršim,« se je opravičila omenjena gospa.

Stokrat preko Oceana, mogoče se bo številu mojih voženj še podvojilo. Ponosna sem posebno na to, da nikdar nisem poznala morske bolezni, dasi sem na svojih vožnjah doživela marsikak vihar,« je zaključila miss Florence Dangerfield svoje pripovedovanje.

Sigvard in Patzkova se vendar poročita!

Svedski princ Sigvard se bo kljub upiranju staršev vendar poročil z meščanko Eriko Patzek iz Berlina. Poroka se bo vršila čisto na tihem v Carlton Hallu. Svedski kralj Gustav prebije vsako leto nekaj časa na Rivieri. Moral se bo sprijazniti z dovršenim dejstvom. Novi zakonski par bo preživel medene dni na Rivieri in upa, da ga bo švedski kralj sprejel kljub vsemu, kakor se je to zgodilo z princem Lennhardtom pred nekaj leti. Na vsak način se bo moral princ odpovedati vsem dednim pravicam. Ni še gotovo, ali bo ohranil grofovski naslov; splošno domnevajo, da ga bo kralj imenoval za grofa Sallidskega. Salliden je namreč posestvo, ki ga je zapustil princ ded.

Palčki hočejo svoje pravice

Na Madjarskem živi 261 palčkov. Zdaj ustanovljajo Zvezo palčkov. Vodja te organizacije je izjavil, da ima ta organizacija namen, izvojevati palčkom vse pravice. Predvsem bodo palčki zahtevali, da se zanje znižajo cene na vseh prometnih zvezah, gledališčih in letoviščih, in sicer za polovico. Poleg tega se morajo določila glede zidave hiš izpremeniti v tem smislu, da se dovoli zidanje tudi nižjih sob. Prihodnje leto bodo sklicali palčki svetovni kongres v Budimpešto. Računajo, da prispe na ta kongres najmanj 6000 pritiklavcev.

Pasijonske igre tudi na Francoskem

Pod pokroviteljstvom nadškofa v Rouenu msgr. Andreja Duboisja se bodo v zadnjih dneh postnega časa 22., 23., 24., 25. in 26. marena vršile pasijonske igre v spomin na 1900-letnico Kristusove smrti. Pasijonske igre bo vodila Krščanska delavska zveza, ki hoče počastiti »Nazaretskega mlazarja, največjega Delavca tega sveta«. Igrali bodo tudi priprosti delavci. Igre bodo spremljali z Baehovo glasbo.

Gospodarstvo

Odtok vlog iz denarnih zavodov

Iz poročila Narodne banke za zadnje četrtletje preteklega leta posredujemo te podatke v naših denarnih zavodih v preteklem letu.

Hranilne vloge pri Drž. hipotekarni banki so narasle v letu 1933. za 145,5 milij. dočim je znašal prirastek leta 1932. samo 109,1 milij. Din. Istočasno so pri Poštni hranilnici narasle vloge za 121,4 milij., torej pri obeh zavodih za 258,1 milij. Prirastek leta 1932 je znašal samo 226,7 milij., še manjši pa je bil leta 1931. s 211,4 milij.

Istočasno ko so vloge pri teh dveh zavodih narasle za nad četrt milijarde Din, so se vloge pri vseh bankah in hranilnicah zmanjšale lani od 10,184 na 9,662 milij. Din, torej za 522 milij. V tej številki pa je vpoštevano že prirastek vlog pri Poštni hranilnici in Drž. hip. banki, tako da je znašal pri zasebnih zavodih in hranilnicah padec vlog prav za prav 522 milij. plus 250 milij. Din, torej skupno tri četrt milijarde. Res, da je odtok vlog bil lani slabši kot je bil leta 1932., toda vpoštevati je treba dejstvo, da je cela vrsta zavodov imela pred upniki zaščito in da je izplačevala vloge le omejeno.

Če primerjamo stanje konec leta 1933. s stanjem konec decembra 1930., vidimo, da so v teh štirih letih hranilne vloge pri Drž. hip. banki in Poštni hranilnici narasle za 702,2 milij. Din, pri vseh bankah in hranilnicah skupaj (v teh številkah sta vpoštevane prej navedena zavoda) pa so narasle vloge za 421,8 milij. V dobi štirih let je torej znašal odtok vlog pri nepriviligiranih zavodih skoraj 5 milijard Din, kar je za naše razmere ogromna vsota. Najvišje stanje vlog smo imeli v

naši državi pri vseh bankah in hranilnicah dne 1. maja s 14.242 milij., sedaj pa jih imamo še 9.662 milij. Zmanjšanje znaša torej 4580 milij. Din ali približno tretjina vlog je bila izplačana. Ob takem zmanjšanju upnikov, ki ga niso mogli nadomestiti krediti Narodne banke v tej dobi, je razumljivo, kaj smo izgubili v dobi treh let bančne krize pri nas.

Statistika 20 največjih zavodov, od katerih pa jih 7 uživa zaščito po čl. 5 in 6, kaže, da se je odtok vlog v zadnjem letu in četrtletju nadaljeval. Zmanjšanje dela debitorjev pa so porabili ti zavodi deloma za nova kratkoročna menična posojila, deloma pa za okrepitev likvidnosti, kajti konec leta 1933. je znašala gotovina z žiro pri Narodni banki 330 milij. Din, septembra 1933 samo 270 in decembra lani 290 milij. Din. Povečanje likvidnosti pa je sezonski pojav, ki ga vedno opazimo pred ultimom leta, kar je v zvezi z bilanci, da se izkaže večja likvidnost kot med letom. To se je vedno praktično. Vsa tuja sredstva omenjenih 20 največjih bank v državi so se lani zmanjšala za 440 milij. Din, leta 1932. pa 1097 milij. Din.

Narodni banki pa svetujemo, naj v svojih poročilih daje bolj natančne podatke, ker si drugače ne moremo ustvariti prave slike položaja na denarnem trgu. Predvsem naj loči zaščiten in nezaščiten zavod, nadalje naj izloči iz upnikov reeskont in lombard. Statistika vlog naj se objavlja dnevno: 1. po pokrajinah, 2. po vrstah denarnih zavodov; posebej banke, posebej privilegirani denarni zavodi in posebej hranilnice. Vsaka skupina pa naj vsebuje detaljne podatke za zaščiten in nezaščiten zavod.

Nov reeskomptni zavod v Čehoslovaški

Praga, 7. marca.

V nizu ukrepov, ki jih je izdala čehoslovaška država v ozdravljenju gospodarskih nepravil, je zadnje dni nastopil nov: ustanovitev Reeskontnega zavoda. Pretekli teden je ministrski svet dokončal svoje delo in predložil parlamentu osnutek za tak zavod, kar je česka javnost že dalj časa pričakovala.

Osnovna glavnica novega zavoda bo znašala 100 milj. Kč, državna subvencija za obveznosti zavoda pa bo znašala pol milijarde. Iz motivnega poročila je razvidno, kaj je namen novega zavoda.

Tudi v Čehoslovaški je dotok vlog v denarne zavode popolnoma prenehal in denarni zavodi nimajo nobenih sredstev za nova posojila, ker morajo vsa svoja sredstva, v kolikor jih dobijo od dolžnikov, porabiti za izplačevanje vlog. Novih posojil ne morejo dobiti tudi najbolj zdrava podjetja z neomejeno kreditno sposobnostjo. Ker pa novi krediti niso mogoči pri Narodni banki, ki mora zlasti skrbeti za valuto, je prišla misel ustanoviti nov zavod za reeskont in lombard. Organizacija novega zavoda je v dobrem delu osredotočena pri Zemski banki v Pragi, ki bo dala na razpolago tudi del svojega izločenega uradništva.

Novi zavod naj bo opora za kreditno poslovanje denarnih zavodov, katerim noče konkurirati. Dodeljeval bo menične lombardne kredite. Z lombardnimi krediti se bo povečala likvidnost denarnih zavodov, ki imajo veliko državnih papirjev, poleg tega pa bo s tem tudi pridobil trg državnih papirjev.

Novi zavod lahko prevzame likvidacijo denarnih zavodov in njih podjetij, če je to v javnem interesu.

Odkod sredstva

Sredstva novega zavoda bodo prišla tudi iz Narodne banke, toda le po normalni poti za eskont in lombard.

Zavod bo lahko emitiral tudi posojila, za katera bo garancija država, in zastavne liste. Ta slednji izvor sredstev pomeni, da bodo pri zavodu v doglednem času izvedli razdolžitveni kmeti, pa mogoče tudi mest, pri čemer so zlasti interesirane komunalne hranilnice.

Poleg omenjenih sredstev bo največ dobil novi zavod od vlog.

Po zakonu, ki je trenutno pred parlamentom, bodo morali vsi denarni zavodi, ki sprejemajo vloge na knjižice ali blagajniške liste, od 1. januarja letos dalje dati zavodu 10% njihovega prirastka vlog od tega prirastka, dokler ne dosežejo njih vloge pri zavodu 5% vseh njih hranilnih vlog. Ta organizacija nalaganja hranilnih vlog sliči ameriški organizaciji, kjer morajo banke, članice federalnega rezervnega sistema držati vedno gotov odstotek svojih vlog pri osrednjih emisijskih bankah, ki ima na ta način možnost kontrole nad knjižnim denarjem, ki nastaja iz najrazličnejših depozitov. Toda na Češkem v sedanjih razmerah ni velikega dotoka vlog in je pričakovati, da bo zavod šele počasi zbral od vseh denarnih zavodov toliko, da bo odgovarjalo zakonskim zahtevam t. j. 5% vseh vlog na gotov dan.

Osrednji socialnozavarovalni zavod in Splošni pokojninski zavod morata od 1. januarja dalje zavodu dati 10% prirastek na premijskih rezervah tako dolgo, dokler ne doseže vsa njihova vloga pri eskontnem zavodu 5% premijskih rezerv teh zavodov.

Življenske zavarovalnice morajo zavodu dati 15% njih prirastka na premijskih rezervah, dokler njih vloge ne dosežejo 10% vseh njih premijskih rezerv. Pri podružnicah inozemskih družb se vpoštevajo premijske rezerve teh podružnic. Vloge zavarovalnic pa bo novi zavod upravljal posebej in jih obračunaval v posebnih računih.

Kot prirastek se razume znesek, za katerega so narasle vloge brez obresti (premijski) do konca vsakega koledarskega leta v primeri s stanjem v začetku tega poletja.

Vloge teh zavodov pri novem zavodu se ne morejo odpovedati razen v slučajih likvidacije denarnih zavodov. Poleg tega pa je parlament določil, da se smejo zahtevati vloge pri zavodu nazaj, če se dokaže v primeri a. 1. januarjem 1934 odtok vlog ali pa če zavod dokaže potrebo za to vrnitev. Toda vrnitev se izvrši principiarno samo za čas, dokler traja odtok ali potreba zavoda, po prenehanju tega pa se mora vloga zopet vrniti novemu zavodu.

Zelo značilno za mentaliteto čeških parlamentarcev je to, da je proračunski odbor parlamenta sklenil, da o mesta v upravnem odboru in nadzorstvu častina in torej brezplačna, kar je posameznika vredno.

Z ozirom na razne govorice, da bo zavod izvrševal sanacije v težkočah se nabajajočih denarnih zavodov, so prišla v novi zakon določila, ki to onemogočajo. Izključeno je namreč, da bi zavod dajal posojila denarnim zavodom za kritje izgub. Drugače pa bo zavod dajal lahko kredite, ki so potrebni za izvršitev likvidacije denarnih zavodov.

Na ugovor, da bo novi zavod oviral gradbeno delo, je na sredini seji odgovoril finančni minister

dr. Trapl, da ne gre tu za odvzem sredstev, ampak samo za boljše plasiranje sredstev. Nadalje je dr. Trapl dejal tudi, da za sanacijo bank ne obstoja potreba, ker je za to poskrbel bančni zakon, ki je dal podlago vsemu čehoslovaškemu denarstvu.

Industrijska banka

Na svoji seji dne 6. t. m. je uprava beograjske industrijske Zbornice zavzela svoje stališče k nameravi ustanovitvi industrijske banke. Zbornica se je že pred leti prizadevala za ustanovitev take privilegirane banke in je sedaj uprava soglasno izrekla se za ustanovitev take banke z obveznim vplačevanjem glavnice po industriji. V smislu sklepov zadnjega zboru Centralne industrijskih korporacij bi vsako industrijsko podjetje plačalo v roku 10 let po 1% od svoje glavnice in rezerv. Z ozirom na to, da znašajo sredstva industrije v glavnici in rezervah okoli 5 milijard Din, bi banka že prvo leto razpolagala z vsoto 50—60 milij. Din, v 10 letih pa bi se nabralo že 500—600 milij. Din. »Politika« v Beogradu se zavzema za osnovevanje take banke, ki bi osnovana na zdravih temeljih lahko pomagala industriji prebroditi težkoče, ki jih ima danes pri kreditiranju. Kreditna politika bi lahko v sporazumu z merodajnimi vladnimi faktori ter ministrstvom trgovine in industrije »regulirala mirno in postopno razvijanje industrije v državi«.

★

Trošarina na olja in tolače za mazanje. Na razna vprašanja, ki ji dohajajo glede te trošarine, obvešča Zbornica za TOI svoje interese, da po pojasnili financirajo olje (za lekarniške in druge namene), laneno olje za proizvodnjo firmež, rdeče olje za tekstilno in usnjarsko stroko, mazila za obutev (paste za čiščenje čevljev, tolače za čiščenje pušk, tolače za mazanje tal itd. niso trošarinski predmeti po zadnji trošarinski noveli, ki je stopila v veljavo dne 20. febr. Izvzet je primer, če se ricinovo olje porabi za mazanje strojev in motorjev, n. pr. pri zrakoplovstvu ali ako se laneno olje porabi za mazanje strojev.

Občni zbor okoliškega trgovskega združenja. Na občnem zboru g. Zebal ni bil izvoljen za častnega predsednika, ampak za častnega člana.

Borza

Dne 8. marca 1934.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Curiha, Newyorka in Pariza, popustili so Bruselj, Praga in Trst, narasla sta pa le Berlin in London.

Avstrijski šilling je na ljubljanski borzi narasel na 9, na zagrebški pa celo na 9,10 in na belgajski na 9. — Grški boni so notirali v Zagrebu 35 blago, v Beogradu 34,50—35 (34,50).

Ljubljana. Amsterdam 2308,18—2310,54, Berlin 1359,30—1370,10, Bruselj 799,13—803,07, Curih 1108,35—1113,85, London 173,97—175,57, Newyork 3405,50—3433,76, Pariz 225,74—226,86, Praga 142,17—143,03, Trst 293,24—295,64.

Promet na zagrebški borzi 47.053 Din. Curih. Pariz 20,37, London 15,76, Newyork 309,75, Bruselj 72,10, Milan 26,50, Madrid 42,15, Amsterdam 208,20, Berlin 122,725, Dunaj 73,25 (57,15), Stockholm 81,25, Oslo 79,20, Kopenhagen 70,40, Praga 12,84, Varšava 58,325, Atene 2,95, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes čvrsta in so tečaji večinoma narasli. Tudi promet je bil znatnejši kot prejšnje dni in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 500 kom, 8% Bler 1000 dol, 7% Bler 1000 dol, in Narodna banka 5 kom. po 4300 brez kupona.

Ljubljana. 7% inv. pos. 72 den., agrarji 36 den., vojna škoda 310 den., begl. obv. 52 den., 8% Bler. pos. 53—54, 7% Bler. pos. 50 den., 7% pos. DHB 64 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 72 den., vojna škoda 313—314 (310), 3. 312—315 (314), 4. 312—314 (313), 5. 310 den., 6% begl. obv. 52 den., 8% Bler. pos. 53,50—55 (54), 7% Bler. pos. 50,25—50,75 (50, 50,50). — Delnice: Narodna banka 4100—4300 (4300), Priv. agr. banka 254—256, Sečera Osjek 155—160, Impex 50, Trbovlje 108—115.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 73—74 (73), agrarji 36,50—37,50, vojna škoda 313—316 (315), 3. 315—317 (316), 4. 314—316 (313), 6% begl. obvez. 53,75—54 (54, 53,50), 8% Bler. pos. 53—53,75 (53,5), 7% Bler. pos. 50—51,50 (50), 7% pos. DHB 62—64 (63). — Delnice: Narodna banka 4060—4100 (4100, 4050), Priv. agr. banka 256—257 (257, 255).

Žitni trg

Položaj za pšenico je nadalje čvrst, dovozov in ponudbe ni, povpraševanje pa je razmeroma živahno. Vendar so danes ostale cene neizpremenjene. Za koruzo in moko so bile cene in tendenca neizpremenjene.

Živina

Ptujski živalski sejmi. Konjski in goveji sejem v torek dne 6. t. m. je bil kar se tiče dogona, izredno dobro založen. Prignano je bilo 624 glav živine in sicer 250 konj, 147 krav, 72 telic, 126 volov in 24 bikov. Kupčija je bila razmeroma slaba, prodajo se

Zagrebški in ljubljanski belo-zeleni

Zanimiv nogomet na Ilirijanskem igrišču

Concordia in Ilirija sta se, kakor smo že poročali, sporazumeli za odigranje prijateljske nogometne tekme v nedeljo v Ljubljani. Kakor vse kaže, se Ilirija resno pripravlja na bližnje prvenstveno tekmovalstvo in reči moramo, da si je že prvega protivnika v tem pripravljaju, prav srečno izbrala. Concordia je gotovo nogometno moštvo prvorazredne kvalitete in v stanju predvesti igro, ki zahteva od svojega nasprotnika mnogo nogometnega znanja, požrtvovalnosti in borbenosti. Ta Concordia, lanskoletni državni prvak, šteje, poleg drugih odličnih moči, v svojih vrstah tudi reprezentativce, ki so se že šestokrat uspešno borili za barve svojega mesta in za barve naše države. Obeta se nam res prvovrstno prijateljsko srečanje, ki pa bo najbrž bolj nalikovalo prvenstvenemu, saj bo šlo za toliko cenjeni prestiž. Tekma z zanimivo predtekmo bo na igrišču Ilirija ob Celovski cesti. Vstopnice bo dobiti v prodajni v soboto in nedeljo dopoldne v kavarni Evropa po znižanih cenah.

Nastop amaterjev-rokoborcev

Ljubljana, 8. marca.

Amaterji rokoborci, ki nastopijo v soboto in nedeljo, nas obveščajo, da izpopolnijo oboja večera z vmesnimi točkami ilirijanskih dvigalcev v teži in bokarjev. Ni izključeno, da nastopijo tudi trije pari sabljačev. Priprave za prireditve so v polnem teku. Sportnim krogom se obeta obilo lepega užitka, ki nam ga bodo naši možaki fantje-atletji pripravili. Da nas ne bo preveč bolel mošnjček, nam sporoča sportni klub »Ilirija« tudi cene za oboja večera. Stojšče 6 Din, sedeži pa po 8 in 10 Din. Blagajna bo odprta že ob 19.30.

V soboto in nedeljo vsi sportniki in sportni prijatelji v Delavsko zbornico!

Table-tenis turnir ljublj. moštev

Sodelujejo SK Ilirija II, ZSK Hermes, SK Reka, SK Slavia, SK Korotan

Turnir razpisuje ljubljanska table-tenis podzveza in se vrši po točkah, t. j. vsak z vsakim. Moštvo tvorijo štirje gospodje, ki tekmujejo samo v singlu. Zmagajo eno moštvo, ki si prvi pribori 9 točk. Dvoboji ne neodločen, ako moštvi dosežeta po 8 točk. Zmagajo se zabeleži z dvema točkama, remis pa z eno. Glede žog se tekmuječi klubi medsebojno sporazumejo. Posamezne dvoboje vodijo določeni delegatje, katerim se morajo igrači brezpogojno pokoravati. Pričetek vsakega dvoboja je ob delavnih ob 19, ob nedeljah pa ob 9, v kolikor se kluba medsebojno ne dogovorita za drugi čas. Prošnje za odgoditev dvobojev se bodo ugodile le v izjemnih slučajih in jih morajo klubi poslati najkasneje dva dni prej na naslov podzveznega kapetana Nagy Ernsta, Ljubljana, poštni predal 175. Zmagovalno moštvo si osvoji plaketo, ki jo je podarila trdka »Spectrum«. Vse spore rešuje LTTP. Termin: v gr. delegatje posameznih dvobojev so: 9. III. Slavia: Reka, delegat Nemec; 10. III. Hermes II.: Korotan, delegat Zeleznikar; 11. III. Reka: Ilirija II, delegat Klausner; 13. III. Ilirija II.: Korotan, delegat Lojki; 16. II. Slavia: Hermes II, delegat Adamič; 17. III. Reka: Korotan, delegat Gogala; 21. III. Ilirija II.: Hermes II, delegat Adamič; 23. III. Slavia: Korotan, delegat Zeleznikar; 24. III. Ilirija II.: Slavia, delegat Klausner; 25. III. Hermes II.: Reka, delegat Grünfeld. Dvoboji se vršijo v prostorih prvo imenovanih klubov.

Naša reprezentanca za Solijo in Belgrad

Jugoslovanska nogometna zveza je na svoji zadnji seji določila obe naši garnituri, ki bosta igrali proti bolgarskim reprezentancam. Prva, oziroma A reprezentanca, ki igra v Soliji, je takole sestavljena: Glasler-Hügl, Lukič-Arsenijević, Gayer, Marušić-Tirnanič, Vujadinović, Marjanović, Tomašić, Kragić. V rezervi so Milošević, Spašić in Jazbec.

Druga garnitura, ki igra isti dan v Belgradu proti drugi garnituri Bolgarske pa izgleda takole: Čulič-Belošević, Matosič-Lechner, Dešković, Hitrec, Sekolić (Jugoslavija), Welker (Nak Novi Sad). Rezerve so Jakšić,

je 263 glav. Cene so nekoliko padle in sicer se je prodajalo za krave žive krave 2—3, telice 3—4, voli in biksi istokot 3—4, konji po kakovosti od 650—3000. Pribodnji konjski in goveji sejem bo 20. marca. — Izredno dobro je bil založen tudi sejem za prašiče v sredo dne 7. marca, kupčija pa je bila slaba. Pripeljanih je bilo 433 ščetinarjev, prodano pa 126. Cene so ostale neizpremenjene in sicer so se prodajali pršutarji po 6,50—7, polmastne 7—8,50 za krave žive teže; mrvice teže 9; prašci 6—12 tednov stari po kakovosti od 100—175 Din. Prihodnji sejem za prašiče bo 14. marca.

Kožuhovalna nima kupcev

Da je svetovni trg prenasit s kožuhovalno, je pokazala prav nazorno zlasti zadnja dražba v Leipzigu, ki je znana evropska tržnica za kožuhovalno. Na prodaj je bilo samo lisic 35.000, kupepa pa sta bila samo dva. Odneval se je opazil tudi na zadnji dražbi kožuhovalne v Ljubljani, ki je bila 5. in 6. t. m.

Blaga je bilo še dovolj, izostali pa so inozemski kupci, ki so se že na zadnji dražbi meseca januarja izjavili v prav zadovoljivem obsegu. V prsti prodaji niso kupci kupili skoraj ničesar. Kuna zlatica, belica, dihur, veverica, jazbec, divja mačka in zajec še vedno najde kupca. Nepridanih pa je ostalo mnogo lisic, ki kvalitativno niso bile dobre; pretežno vse so že odrgnjene, ker so se letos lisice zgodaj parile.

Na dražbi so bile dosežene sledeče cene: Lisice: gorske 180—220, gorske, izredni komadi do 250, poljske 120—140, kune: zlatice 540—630, zlatice, izredni komadi do 780, belice 500—550, dihurji 80—90, veverice 90, veverice polno 80, divje mačke 60, divji zajci zimski 5, divji zajci jesenski 0,50, jazbeci 62, vidre 300—420, vidre izredni komadi do 575, srne 10, divje svinje 50.

dr. Ivković, Aetmović, Zečević, Petrovič (Graficar, Belgrad).

Obe tekmi se vršita dne 18. t. m.

Mednarodne skakalne tekme v Planici

Sodelujejo svetovni prvaki

Senzacijo nam pripravlja Ilirija za 25. t. m. na svoji skakalnici v Planici. Za ta dan je povabila svetovne prvake, predvsem norveška skakača, po vsem svetu znana brata, Sigmunda in Birger Rund ter Sörensen. Omenjeni značni junaki se namreč že deli časa zanimajo in poizvedujejo, kje bi bila taka skakalnica, na kateri bi se dalo potolči sedanjí svetovni rekord. Baš v zadnjem času so zvedeli za ilirijansko skakalnico v Planici, ki omogoča 90 meterske skoke. Na njihovo pobudo bo Ilirija organizirala mednarodno tekmo v skokih, katere so bodo udeležili poleg omenjenih Norvežanov najbrž tudi avstrijski prvak Hölb ter najboljši češki in poljski skakalec. — Skakalnica bo še nekoliko prirejena, tako bo dopuščala skoke do 90 metrov. Za ta dan namerava Ilirija organizirati posebne vlake. Brez dvoma bo to največja sportna prireditev, kar smo jih doslej v Jugoslaviji videli.

★

Ljubljanska Table tenis podzveza (službeno).

Danes ob 19 se vrši v telovadnici na Ledini sestanek vseh delegatov, ki so določeni za turnir ljubljanskih moštev. Pozivam naslednje tekmovalce, da se udeležijo izbirnega turnirja za sestavo ljubljanske reprezentance in to: Nemec Janez, Nemec Lajoš, Horvath, Drovencik, Kavčič (vsi Hermes), dalje Weissbacher, Žiža, Djanovski, Stopar, Gerzinič (vsi Ilirija). Ilirija in Hermes naj izvršita do torka 13. t. m. turnir po ločkah best of five med svojimi tekmovalci. — Kapetan.

K tekmi v smuku v nedeljo, dne 11. III., ki jo izvede Mariborski smučarski klub iz Senjorjevega doma do Ribnice ter polpoldanski tekmi odbornikov v Ribnici, vozi v soboto ob 14 izpred kavarne »Jadrana« poseben avtobus iz Maribora do Ribnice pod zelo ugodnimi pogoji. Upoštevajo se prijave, ki jih sprejema do petka g. 7. zmica Pepo, Mariborska tekstilna tvornica, tel. 24-15. Tekma se vrši za prvenstvo Mariborske zimske sportne podzveze. Darila se razdelijo v nedeljo popoldne v restavraciji Grögl v Breznem. Povratek avtobusa v nedeljo zvečer.

Srednješkolski slalom. SK Ilirija namerava pred veliko nočjo izvesti tekmo v slalomu za moštva srednjih šol. Naprosajo se zastopniki (kapetani) moštev, da se v svrhu razgovora sigurno udeležijo sestanka drevi ob 18.30 v klubski sobi Ilirije (kavarna Evropa, vhod Tyrševa ulica — zadaj).

Ljubljanska zimsko-sportna podzveza ima danes ob 20 v damski sobi kavarne Emona sejo upravnega odbora. Vsi odborniki se pozivajo, da se seje sigurno udeležijo.

Mariborski smučarski klub ima svoj tretji občni zbor 21. t. m. ob 20. v klubskem lokalni Kšdovorska ulica 1. Dnevni red: Poročila; volitve, določitev klubovih prispevkov in glasila, predlogi in slučajnosti. Predloge je poslati najkasneje 5 dni pred občnim zborom. — Ako ob določenem času ne bo občni zbor sklepčen, se vrši pol ure kasneje, ne glede na število navzočega članstva.

Kolesarska podzveza »Ljubljana«. Seja upravnega odbora podzveze se vrši danes ob pol 20 v posebni sobi gostine pri »Amerikancu« — Karlovca cesta. Vse klube opozarjamo, da se vrši glavna skupščina kolesarske zveze v Zagrebu dne 15. marca ob 19 v gostilni »Tolovice«, Petrinjska cesta 2, z običajnim dnevnim redom. Klubi, ki ne bodo poslali na to skupščino svojih zastopnikov, naj pošljejo poverilnice na naslov podzveze. Poverilnice morajo biti podpisane od predsednika in tajnika ter opremljene s klubskim žigom. — Predsedstvo.

SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Drevo ob pol 19 bo v telovadnici osnovne šole na Grabnu gimnastični trening in country tek. Polnoštevilno in točno! Vsi, ki imajo doma klubsko opremo, blazice in majice, naj prinesejo drevi seboj in oddajo gošpodarju g. Gradišarju.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) telefonično po stanju 8. marca ob 7 zjutraj:

Bistrica-Bih. jezero: + 2, oblačno, 50 cm snega, sneg južen, smuka dobra, posebno v višjih legah. Bled-jezero: — 1, mirno, 10 cm snega, sneg sreč, led grapav 15 cm. — Kranjska Gora — Rateče-Planica: — 2, pooblačeno, mirno, 40 cm snega, sneg srenj, sankališče uporabno. Vršič in Tamar 250 cm pršica. — Ruska koča: — 6, 65 cm pršica, smuka ugodna. — Klopni vrh: — 4, 5 cm pršica na podlagi 90 cm, smuka ugodna. — Pesek: — 6, 10 cm pršica na podlagi 100 cm, smuka ugodna. — Senjorjev dom: — 7, 10 cm pršica na podlagi 100 cm, smuka ugodna. — Cinčat nad Falo: — 5, 10 cm pršica na podlagi 50 cm, smuka ugodna. — Ribnica na Pohorju: — 5, 50—60 cm snega, pršič, smuka ugodna. — Rimski vrlec: — 3, jasno, 10 cm pršica na podlagi 25 cm, smuka ugodna.

b) pismeno po stanju 7. marca:

Smučarski dom SK Ilirije, Planica: — 5, sončno, mirno, 130 cm snega, sneg srenj, smuka izvrstna. — Dovoje-Mojstrana: jasno, smuka prav dobra. V planinah smuka idealna. Izgledi za nedeljo izborni. Koča na Krmi vsako soboto in nedeljo oskrbovana. Skakalnica uporabna.

★

Zamorra, golman svetovnega slovesa je že zopet v reprezentanci Španije ter bo branil njena vrata pri svetovnem prvenstvu.

22.000 kron sulicita so imeli pri Fis-tekma v Sollefteji. Vseda skupaj so kasirali 70.000 kron, medtem ko je imela švedska smučarska zveza samo 48.000 kron izdatkov.

Amerikanci bodo na mednarodnem teniš kongresu, ki se vrši 15. marca v Parizu, ponovili svoj predlog glede odigranja odprtih turnirjev med amaterji in poklicnimi igralci. Njihova želja je namreč, da bi amaterji neovirano igrali s profesionalci.

Znanega italijanskega tekača Beccalta in zmagovalca na 1500 metrov je sprejel nemški sportni vodja v avdijenci, s katerim se je delj časa razgovarjal o sportnih razmerah v Italiji.

Nov svetovni rekord v plavanju na 100 metrov v prostem stilu je postavil pri mitingu v New-Havenu Peter Fick s 56,8 sek. Sedanji rekord je držal 10 let Weissmüller s 57,4 sek.

Radio

Radio v Angliji. Dne 14. januarja je število radijskih naročnikov v Angliji naraslo na 6 milijonov.

Nova grupacija v Avstriji. Po lucernskem načrtu delajo postaje Linc, Celovec in Dornbirn na Predarlkem na valu 231,8, sedaj pa je Inomost začel poskusno oddajati na valu 578, ki je rezerviran za ladje.

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 9. marca: 11.00 Šolska ura: Kaj se doseže z varčevanjem (dr. Murko) 12.15 Havajske kitare in ksilofon v reproduc. glasbi 12.45 Poročila 13.00 Čas, Reproduc. jugoslovanska narodna glasba 18.00 Stravinsky: Capriccio (reprodukcija) 18.30 Izleti za nedeljo: Dolenjska (Viktor Pirnat) 19.00 Sokolstvo 19.30 Predavanje Narodne odbrane 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Čas, poročila, plošče.

Sobota, 10. marca: 12.15 Koračnice na ploščah 12.45 Poročila 13.00 Čas, nekaj okroglih za boljše voljo 18.00 Marija Antonietta (ga. prof. Marija Borštnik) 18.30 Zabavno predavanje (g. Daneš) 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu II.: Zaključna slika detinskega čuvstvovanja (prof. Veber) 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Prenos akademije mestne občine iz »Uniona«.

Drugi programi:

Petek, 9. marca: Zagreb: 20.30 Vok. koncert 21.30 Vok. koncert — Dunaj: 17.30 Pesmi Hugo Wolfa 19.10 Koncert Ziehrerjevih del 20.35 Humor in čuvstvo pri Lortzingu — Budimpešta: 19.50 Vok. in violinski koncert 21.20 Ork. glasba — Milan — Trst: 21.00 Ork. koncert — Rim: 20.45 Pester večer — Praga: 19.20 Serenade 20.30 Jazz 21.00 Romunsko glasba — Varšava: 20.10 Ork. glasba iz filharmonije — Vsa Nemčija: 19.00 Zrakoplov, marš (igra o življenju in delu grofa Zeppelina). — Monako: 20.10 Pravljica o nemem filmu. — Lipsko: Vesele ženske windsorske (Shakespeare) — Vratislava: 20.10 Plesni večer.

Sobota, 10. marca: Zagreb: 20.15 Koncert radioorkestra 21.45 Prenos iz mestne kavarne — Dunaj: 17.00 Ork. koncert 19.00 Vok. koncert 20.00 Schützleniesl (opereta Ed. Eyslerja) — Budimpešta: 19.50 Salonska glasba 21.20 Cig. glasba — Milan — Trst: 20.40 Romiccollo, opereta Pietrija — Rim: 21.00 Beethoven, Missa So. emnis (prenos iz milanske Scale) — Praga: 19.35 Godba na pihala 20.05 Koncert k otvoritvi poml. velesma 20.55 Operetna glasba — Varšava: 20.00 Lahka glasba 21.20 Chopinov koncert — Vsa Nemčija: 19.00 Domača glasba.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 9. marca ob 15: »Kulturna prireditev v Črni mlaki«. Dijška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Sobota, 10. marca: »Raj potepuhov«. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 9. marca: Zaprti.

Sobota, 10. marca: »Ples v Savoju«. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 9. marca ob 15: DESETI BRAT. Proslava 90 letnice Jurčičevega rojstva. Dijška predstava. Globoko znižane cene (od 10 Din navzdol).

Sobota, 10. marca ob 20: VIJOLICA Z MONT-MARTRA. Goštevovanje Erike Družovičeve. Red B.

Obhajline slike!

Bel molitvenik!

Približuje se doba prvih sv. obhajil, zato si dovoljujemo opozoriti prečgg katehete na obhajline slike katerih imamo v dveh velikostih po približno 50 vzorcev. Cene so izjemno nizke, tako da si vsak lahko nabavi najfinejše vzorce.

Istotako nudimo edino le mi molitvenik »Pri Jezusu« v beli vezavi. Dobi se v okusni izdelavi ter v dveh izpeljavah, prva gladko bela, druga imitirana kot bisernica. Cena Din 30.—. Pri večjem odjemu popusti!

Oglejte si zalogo!

H. NIČMAN - Ljubljana - Kopitarjeva 2

Ludvik Ganghofer:

35

Samostanski lovec

»Kje je dekle?«

Pater Dezert je hitro stopil skozi vrata. Gitka je sedela na klopi pred kočo; solze so ji usahnile; izgubljeno je strmela v mlado noč. Pater Dezert se je dotaknil njene rame. Prestrašeno se je zdržnila in vstala.

»Pojdi, Gitka, gospod Henrik vprašuje po tebi! Prijel jo je za roko in jo peljal v izbo.«

»No, morda bi rada videla, kako gre tvojemu varovancu?« je dejal prošt. »Pridi bliže — pogled, kako dobro in mirno spita!«

V nemi zahvali je hitela gospodu Henriku poljubiti roko.

»Pusti to, dekle!« je rekel. »Kar sem storil jaz za njegovo rešitev, je bore malo. Hajmo bi bil izgubljen — brez tebe. Samo tebi se ima zahvaliti, da bo živela.«

Vroč in radosten vzdih je razširil Gitki prsi. Z veseloslvetlim pogledom se je zazrla v blede Hajmovo poteze; potem si je z drhtečimi prsti obrisala vlažne oči in se obrnila proti vratom.

»Kam pa hočeš?« je vprašal gospod Henrik.

»Saj zdaj me ne potrebujete več,« je spregovorila tiho. »Domov grem.«

»Dekle! Saj je trda noč!« se je prestrašil pater Dezert.

»Ne bojim se. Nebo je polno zvezd, pot poznam tudi in prenočim lahko v stanih.«

»Tam spijo hlapci,« je segel vmes gospod Henrik. Potem se je nasmehnil: »In pomisli, če se Hajmo jutri zarana prebudi in vpraša po tebi — kaj naj mu rečemo? Ali noče ostati?«

»Če smem?« je zajekala. »Poglejte, gospod, nikomur ne bom kratila postelje — stisnila se bom za ognjišče.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (e)

Službe iščejo

Dobra šivilja

zmožna vseh konfekcijskih del, išče delo s takojšnjim nastopom. — Albina Brezar, Pred šolo št. 5, Tržič. (a)

Dekle

izučena šivilja — išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2585. (a)

Službodobe

Mesarski pomočnik

z dežele, pošten — se sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2576. (b)

Pouk

Gospodične

se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Ponudbe pod »15. marec« na upr. »Slov.«

Razno

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun A & E. Skaberne. Ljubljana (r)

PARKETE

čisti, struži in dobavlja najceneje

J. LUŠIN, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 7, I. nadst.

Denar

Trgovska agentura

bančnih posojilnih poslov Augustin, Ljubljana, Aleksandrova 4, posreduje posojila in bančne vloge.

Odstopim

proti gotovini vknjižbo 10.000 Din na popolnoma varno mesto. 500 Din mesečno odplačevanje in 15 odstotne obresti. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurna naložba« št. 2584. (d)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje oddam takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2586. (e)

Enosobno stanovanje

se odda s 1. aprilom. — Rožna dolina cesta XVII. št. 24. (e)

Posredstva

Uroben oglas v »Slovenca« posredstvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da

Kmetije

od 10 do 1 orolov — ugodno prodaja Realiteta pisarna. Maribor, Slovenska ulica 26. (p)

Polnilni aparat

za izdelovanje hladilne pijače »Chabasso«, s steklenicami in zaboji — prodaja Ivan Klun, industrialec v Ribnici na Dolenjskem. (l)

Obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trdku: A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina s štrom. Resljeva cesta 24.

PREMOG DRVA IN Karbo oaket

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon šte. 2951

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal ali motorja bi želel se rad vt kupcu ti mogoče prižene Slovenec najmanjši inšrat

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam tudi v veliki izbiri ugodno in naenicele vrdka Karl Prelog Ljubljana Zidovska ulica in Stari trg (l)

Svetli premog 37 Din

Mejovšek, Maribor, Tattenbachova 13. Tel. 2457. Karpopak.

Sadna drevesa

visoko- in nizkodebelne jablane in hruške, češnje, orešnje, višnje, breskve, marelice, agras in ribez, zaimčena rodovitnost - dobiš pri Kmetijski družbi v Ljubljani — Novi trg 3. — Zahtevajte cenik. (l)

Kako se s svežo belo kožo ohrani moževa ljubezen

Spoznala sem, da se soprogu najbolj kupim z mehko, belo, svežo kožo. Vsaka žena more to potrditi v svoje veliko zadovoljstvo in si ohraniti ljubezen soproga, ako uporablja, kot jaz, novo kremo Tokalon, bele barve (ne masne), ki sestoji iz pripravirane sveže smetane in olivnega olja s primernimi, ki kožo osvežuje in jo dela belo.

Krema Tokalon pronicata neprestano v kožo, ublažuje razdražene kožne fleke, zožuje razširjene pore, odstranjuje sojedca, omehča najbolj temno in raskavo kožo in jo napravi belo. Krema Tokalon daje koži v treh dneh tako lepoto in svežost, kakršne ne bi mogli doseči na noben drug način. Uporablja naj se vsako jutro!

† Zalostni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubi soprog, skrbni oče, stari oče, brat, tast itd., gospod

Mihael Lah

veleposesnik gradiča Malavas pri Trebnjem

danes, dne 7. marca t. l., v 77. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto, dne 10. marca ob 8. uri s sv. mašo na pokopališču v Dobrničah.

Malavas-Dobrnič, Ljubljana, Maribor, dne 7. marca 1934.

Zalujoče rodbine:

LAH, ILNIKAR, SMOLIČ, SLAK, ZUPANČIČ, KEK.

Javljamo tužnim srcem, da je naša ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra, teta itd., gospa

ANA ČEPON ROJ. RIHAR

zasebnica, bivša gostilničarka

dne 8. marca, v 70. letu starosti, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto ob 10. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Horjul, dne 8. marca 1934.

ZALUJOČI OSTALI.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naša dobra, od nas vseh iskreno ljubljena mati, stara mati, tašča, sestra in svakinja, gospa

Neža Kamušič roj. Rijavec

dne 7. marca po dolgi bolezni, v 76. letu starosti, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki nepozabne pokojnice bodo položeni dne

9. marca na mestnem pokopališču v Gorici k večnemu počitku. Gorica, Grabovo, Ljubljana, dne 8. marca 1934.

Zalujoče rodbine:

Dr. Kamušič, Rejec, Toroš, Rijavec in Šturm.

Hotela je oditi v svoj kot, toda gospod Henrik jo je spet pozval nazaj. »Gitka,« je dejal prijazno, »nisi več otrok, ne smeš tako hoditi okoli.« Pokazal je na njene roke, gole do ramen, in na platneno srajco, pretrgano skoro do prepasa ob krilcu. Debelo ga je pogledala. »Odrigala sem si rokave, ker sem potrebovala platno za obveze.«

Tedaj je stopil k njej, ji položil roko na teme in obrnjen k patru Dezertu rekel latinsko: »Mar more knežja hči biti bogatejša z biseri in dragotinami ko ta beračica z zakladi srca?«

Pater Dezert je molčal; njegove zasajene oči so bile uprte v Gitko, ki je stopila za ognjišče, smuknila v jopico in tiho počenila v kot.

Gospod Henrik je stopil ob Hajmovo ležišče in položil roko na čelo spečega lovca. »Mrzlica je pojenjala, spanec ga bo okrepil. Ima zdravo kri in trdno naravo; upam, da bo moč v treh dneh spet za silo na nogah. Poslal bom sem vina, naj ga malo pije, če se bo ponoči zbudil. In brat Severin naj pri njem čuje.«

»Pustite ta posel meni,« je dejal hitro pater Dezert. »Brat je utrujen.«

»Dobro, pa čuj ti.« Gospod Henrik je segel patru v roko, pokimal Gitki prijazno in je zapustil kočo.

Pater Dezert se je usedel na klop ob bolniškovem vzglavju.

Tiho je bilo v bajti. Gitka se ni niti zgenila v svojem kotu, čulo se je samo globoko Hajmovo dihanje in na ognjišču je še včasih rahlo zapraskljalo ugašajoče ogelje.

Zunaj je žuborela voda, od gospodnje kočice sem se je v presledkih začela glasna valptova beseda in globoko iz Peščene drage je odmevalo petje hlapcev, ki so odhajali v stane k počitku:

Srce, srce, of srčice, kaj žalostno si, kaj ti je? Srce, srce je žalostno.

bi fant imel rad deklico, o lepo deklico, pa mu jo branijo doma — zato je žalost v srce zašla!

Cez nekaj časa je prišel Valt, da bi poklical patra k večerji; prinesel je tudi jedi za Gitko. »Ti, to je dobro,« je prišepnil dekletu. »Tudi jaz sem že smel pokusiti in kar ostane, bom dobil vse, je rekel frater. Gitka se je dvignila in pričela jesti, dočim je pater Dezert zapustil kočo. Ko je stopil v gospodnjo kočo, je naročil bratu Severinu: »Pojdite dekletu tja kaj za pod glavo in kako odejo; revše ima trdo ležišče na golem kamnu.«

Zdaj so pri svitu borove trske sedeli v gospodnji izbi prošt, gospod Schluttemann in pater Dezert, slednji molče zatopljen vase, dočim sta gospod Henrik in valpet govorila o razbojniškem napadu na lovca. Gospod Schluttemann je rotil vso osvelo svoje plamteče jeze na morilčovo glavo; našel ga bo in če se je skril tudi v najglobljo luknjo samega pekla; čim se zdani, se bo s hlapci takoj spravil na noge in bo daleč okrog kočice preiskal vsak grm in vsako skalno razpoko; kaka oporica se bo že našla, da bomo mogli nanjo opreti svoj sum.

Ko se je pater Dezert vrnil v lovsko kočo, je našel Gitko spečo v ognjiščnem kotu. Podzglavnik, ki ji ga je bil prinesel Valt, je položila pod Hajmovo roko; obdržala je samo odejo in si jo zložila v blazinico dela pod glavo. Tako je ležala po strani, z obema rokama pod licem, spročenih udov v rahlem spanju; očitno je na trdem kamnu spala tako dobro, kakor da bi ležala v mehkem perju. Zareče se oglje ji je rdeče odsevalo v obraz, da se je svetil iz teme kakor ljubka uganka.

Dolgo, dolgo je stal pater Dezert pred spečim dekletom. Vleklo ga je bliže, upognil je koleno... tedaj se je Gitka zganila in rahlo zajekala kakor v hudih sanjah: »Hajmo... Hajmo...«

Pater Dezert se je opotekel nazaj; zakrivši si z rokami obraz je omahnil k vratom in se zgrudil na prag. »Gospod! Gospod! To je nad moje moči!« se je utrgalo z njegovih ustnic in žarečih oči je zastrmel v temno noč, tja gor k nemirno migljajočim zvezdam.

V oknih gospodnje sobe je luč že ugasnila; gospod Henrik je spal. Skozi špranje zaprtih vrat je pa še vedno prodiral medel svet; tam sta sedela na robu ognjišča pri gasnočem ognju brat Severin in gospod Schluttemann; tiho sta kramljala in se ukvarjala s »tajnim parèkom«, ki sta ga privlekla iz skrivališča. Valt je čepel in pospravil vase ostanke večerje; potem je spil še vrč vode in zlezal po lestvi v seno.

Ko je ostalima dvema pijača že pohajala, je začel gospod Schluttemann v svoje privajene »okoliščine«. Očitno je popolnoma pozabil, kje je; živel je v misli, da sedi v kletni izbi in se bal, da utegnejo priti vsak čas krepkoroki sli gospe Cecilije in ga tirati domov. »Toda jaz ne pojdem, boš videl, brat, ne pojdem! Zdal sem se usedel, gromska, in bom sedel!« Brat Severin mu je zatislil z roko usta in ga vlekli k lestvi; napel je vse moči in ga med suvanjem in potiskanjem spravil končno po lestvi na vrh ter ga položil v seno. »Cecilija, Cecilija, danes si spet strašna!« je brundal gospod Schluttemann, ki ga je dušilo povrh še seno. Nekaj časa je še blebetal, potem je začel vleči droto. Brat Severin je sledil temu zgledu in pričelo se je tako žaganje, da se je zbudil celo Valt in ni mogel več zaspati; povrh ga je pa gospod Schluttemann zdaj sunil s pestjo v obraz, potem mu del spet noge na prsi ali pa začel z njimi med njegove. Valt se je pokopal v najskrajnejši kot, toda noge gospoda Schluttemanna so ga našle tudi zdaj. Končno je vstal, zdrknil dol po lestvi in sedel na toplo ognjišče. In je mirno zaspal.

(Dalje.)